Ч. 139 (14.682). Львів, неділя 27. червня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Велика промова мін. Ідена на тему британської закордонної політики.

СССР НАРУШУЄ ДОГОВІР НЕІНТЕРВЕНЦІЇ.

Британський міністр закрдонних справ Іден виголосив учора в палаті громад велику промову на тему закордонної політики. На вступі він підмітив, що його обовязком є не допустити до війни. Ця пацифістична політика має найбільше зрозуміння у Франції,

тому співпраця двох демократичних урядів: британського і французького є така близька.

Британський уряд перевів консультацію з япoнським, щоби забезпечити мир на Далекому Сході, при чому обі великодержави брали в рахубу китайські інтереси.

Велика Британія сильно заінтересована Середущою Европою,

під кутом збереження мира, хоча її політичні й господарські інтереси в цій стороні менше важні , ніж інших великодержав.

Британські зброєння

мають дати Вел. Британії змогу інтервеніювати на випадок нападу на Бельгію чи евентуально й ін. нападеній державі. Коли йтиме про інтервенцію в рамах пакту Ліги Націй, то британський уряд виступить на основі власного рішення, не автоматично.

На заміти Льойда Джорджа проти Німеччини й Італії за постачання зброї еспанській національній армії Іден висловив здивування, чому Льойд Джордж не згадує про

СССР, який посилає одній із воюючих сторін навіть дуже багато зброї.

Договір неінтервенції треба утримати, хоча він не ідеальний. Перш за все треба заповнити прірву в морській контролі, яку спричинило уступлення Німеччини й Італії. Тепер британський уряд радиться в цій справі з французьким, щоб еспанський конфлікт не поширився поза Еспанію. Лізі Націй еспанської справи не треба передавати.

Характеристичне, що мін. Іден зовсім промовчав справу візити мін. Нойрата. З того вносять, що льондонський уряд вже більше не буде його запрошувати.

Большевицька фльота пливе до Еспанії.

Надзвичайне видання букарештенського щоденника „Інформація" приносить сензаційну вістку, що

багато большевицьких кораблів „виплило з Чорного Моря на Середземне.

Ця вістка, яка походить зміродайного джерела, — як запевняє „Інформація", — викликала в Букарешті велике враження.

АНГЛІЙСЬКІ ТА ФРАНЦУСЬКІ КОРАБЛІ ПРИЙДУТЬ НА МІСЦЕ ІТАЛІЙСЬКИХ ТА НІМЕЦЬКИХ.

Як твердять в поінформованих колах, Англія і Франція погодились на те, що на місце італійських і німецьких кораблів обіймуть контрольну службу англійські (на Атлянтійському Океані) та французькі (на Середземному Морі). Цей проєкт предложать комітетові неінтервенції.

ЗБРОЙНІ СИЛИ НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ.

Як подає британська адміраліція, минулого четверга великодержави мали на еспанських водах такі збройні сили:

Франція: 2 кружляки, 8 контрторпедовців і 9 менших озброєних суден;

Англія: 1 панцирник, 2 кружляки, 2 більші контрторпедовці і 12 звичайних;

Німеччина: 1 панцирник, 2 кружляки, 6 контрторпедовців, 6 підводних суден;

Італія: 4 більші контрторпедовці і 4 звичайні.

Страйки в Чехословаччині.

Чехословацькі робітники що раз то частіше страйкують, щоби дістати підвишку платні, покликуючись на дорожнію. Недавно застрайкувало в північній Чехії 30.000 робітників домашнього шклярського промислу, тепер застрайкувало 8.000 будівельних робітників у Брні. Спорадично вибухають страйки в металевому промислі.

Присилайте передплату!

ПРИГАДКА.

Пригадуємо Вп. Членам Народньої Торговлі, що

Загальні Збори
Уповажнених
Народньої Торговлі

відбудуться у вівторок, дня 29. червня 1937. р., година 10-та вранці в салі „Сокола Батька" при вул. Руській ч. 20.

Того самого дня година 8-ма вранці відбудеться в церкві св. Спаса (Преображенській) при вул. Краківській

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за померших членів Народньої Торговлі. 1201

ЧЕРВОНЕ І ЧОРНЕ.

З ЧОГО ПОВСТАВ І ЩО ПРИНЕСЕ НЕСПОДІВАНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Варшава, 25. червня.

Не припадково беру заголовок до тієї кореспонденції зі славної повісти Стендаля. Можна би її зрештою назвати ще інакше, нпр. „Тіяра і корона", „Жезл та меч" і т. п.

Бо конфлікт, що розгорівся за вчорашній і нинішній день між найвищими чинниками польського уряду і краківським католицьким митрополитом Сапігою з приводу самовільного перенесення труни з тілом марш. Пілсудського з крипти св. Леонарда до крипти у вежі Срібних Дзвонів на краківському Вавелі — перейшов уже межі дрібного, персонального чи припадкового непорозуміння.

На варшавських вулицях счинився вчора під вечір справжній крутіж, коли серед звичайного, буденного міського галасу залунали небуденною сензацією крикливі голоси газетярів: „Надзвичайне видання! Уряд ген. Складковського подався до димісії!"

Публика вмить розхоплювала червоні сторінки „Курієра Поранного", що перший, традиційно зрештою, повідомив про наглу димісію уряду. Зібрані великими громадами над берегом Висли варшавяни (святоіванські вінки) не могли відразу зорієнтуватися, що сталося. Між юрбою пронеслось помітне схвилювання: „Чому ген. Складковський уступив? Чи Польща задивилася на Блюма? З якої причини?"

Сьогодні знаємо і причини і хід подій і можемо навіть проаналізувати мотиви, через які могло дійти до такого нечуваного конфлікту, що в католицькій Польщі може мати і певно матиме поважні, хоча — можливо — зразу непомітні наслідки.

Пригадаймо коротко хід і тло конфлікту на дорозі Варшава—Краків, замок — Вавель.

Вогнище конфлікту лежить безумовно в Кракові і треба його шукати в непохитній поставові старого митрополита, що з найбільшими почестями просвяткував на днях свій 50-літній ювилей, з нагоди якого дістав почесного особистого листа від папи. Він уважав за відповід-

не спротивитися навіть бажанню голови держави і після того проголосив себе на три тижні недужим.

На конфлікт, якого місцем став той сам Краків, куди на днях повезуть короля союзної румунської держави, заносилося вже від часу, коли то начальний комітет для вшанування памяти маршала Пілсудського почав листування з краківським митрополитом щодо переносу труни, і коли провідник комітету довголітній адютант пок. маршала ген. Венява-Длуґошевський повів публичну дискусію з керманичем робіт у криптах, інж. Шишко-Богушем.

Теперішній стан конфлікту такий: Після непринятої виразно демонстративної резиґнації прем. Складковського зі становища голови уряду та однозгідних постанов ради міністрів і поодиноких проурядових організацій — справа розрослась до справжнього державного скандалу.

Пишемо ці слова у бічній салі „Ресурси Обивательської" (год. 9.30), коли в сусідній салі відбувається бурхливе віче варшавських організацій проти постанови митр. Сапіги. Поодинокі промовці напятновують під оплески авдиторії вчинок католицького епископа, як негідний людини, духовника і передовсім громадянина. Треба підкреслити безсумнівно цікавий факт: польські, здебільша жіночі, отже суто-католицькі організації осмілюються публично опоганювати вчинок високого церковного достойника. — А це в католицькій Польщі, в добі велитенського ренесансу католицизму, в добі ченстоховських мандрівок і фанатичних актів молодого, розекстазованого релігійного покоління — подія багатомовна.

На вулицях міста появились вечірні видання газет. На першому місці усюди: „Конфлікт уряду з митрополитом". І повно протестів. Деякі з них дійсно лапідарні і писані з обуренням. От хочби зацитувати лист сен. Серошевського відомого письменника і голови Академії Літератури, що викликав у Варшаві велику сензацію з огляду на особу його автора і на сам тон.

„Безприкладна самоволя епископа Сапіги мусить бути суворо покарана. Геть кожному від маєстату Річипосполитої і найсвятіших святощів народу! Заслонити труну маршала жовнірською сторожею, а епископа, що осмілився злегковажити волю президента РП, замкнути в арешті".

Ще далі пішли у своїх висновках пресові органи гостро атакованого „Союзу Польського Вчительства", що не стрималися згадати навіть ...Березу.

Багато щоденників на чолі з „Польскою Збройною" зажадало негайно повернути історичний Вавель державі (тепер замок і катедра — в руках клиру), пригадуючи, що один подібний конфлікт був уже, коли ще перед війною проєктовано перенести туди тлінні останки Юл. Словацького і тодішній митрополит Пузина протестував проти цього. Інші денники, як „Час", „Курієр Польскі", „І. К. Ц." подають вістку про конфлікт без коментарів. „Час" пише в заголовку про „демонстраційну димисію прем'єра", „Курієр Польскі" про „конфлікт", а „В. Дз. Народови" про „спір". Соціялістичний „Роботнік" називає в заголовку виступ митр. Сапіги „незвичайним", а „АБЦ", орган ОНР, інформує, що „справа опреться об найвищі церковні чинники".

Це вже сталося. Міністр Бек перевів уже дипльоматичну офіційну розмову з папським нунцієм Кортезієм, а польський амбасадор в Римі, граф Скшинський, той сам, що підписував широкий конкордат між Польщею і Римом, інтервенював уже у Ватикані.

Сталося. „Приватний" конфлікт набрав політичного значіння. Усі протиклерикальні партії вже почали його використовувати для своїх цілей. Нема сумніву, що через Польщу перекотиться тепер помітна хвиля протиклерикалізму, як реванж за надто вже настирливі атаки правої сторони. Минулонедільна декларація „Млодей Всі" цілком відповідає такій течії. Через Польщу вже сьогодні несеться поклик: „Духовенство геть від політики!"

Уряд буде дивитись на це все крізь пальці, як дотепер робив це для протилежної сторони. Леґіоновий табор має нагоду відновити свої давні жалі до церковних кол. Консолідації це не пошкодить, у Польщі католицизм має велику силу, але сильніший від нього... патріотизм.

Але старий конфлікт між мундуром і ревендою оживе: насторожаться проти себе Стендалеві — червоне і чорне.

КТВ.

Не так за свою школу, як проти чужої.

НА МАНІВЦЯХ СУЧАСНОЇ „КРЕСОВОЇ" ПОЛІТИКИ В ШКІЛЬНИХ СПРАВАХ.

Ще маємо у свіжій памяті вшехпольський крик, коли то з рук правовірної ендеції вирвалася була керма T. S. L. і перейшла в руки санаційного табору і всіляких на санаційний лад перемальованих ендеків. Якщо тодішні побоювання 105 проц. ендеції — мовляв T. S. L. грозить застій — були щирі, то вони показалися неправдиві. Чи то під суґестією вшехполяків, чи із власного таки почину — досить, що консолідація всіх, польських сил на східних окраїнах під кермою T. S. L. стала доконаним фактом. Зверхнім проявом того — був тернопільський зїзд 200 представників T. S. L. та делеґатів інших польських товариств дня 23. травня 1937. р. при участи віцевоєводи Маліцького, представника війська полк. Пашкевича, представника Кураторії Л. Ш. О. візитатора Блажевського та інших урядових достойників.

Дуже характеристичні рішення того зїзду: Одні з них мають характер своєрідно демонстраційний, бо властиво нічого нового не вводять, тільки стверджують фактичний стан. До таких резолюцій належать постанови у справах шкільно-виховних, а саме: домагання, щоб в утраквістичних школах і в школах з українською мовою навчання збільшити число годин навчання предметів польською мовою, щоб в одноклясових школах могли вчити тільки вчителі поляки, щоб управителями шкіл могли бути тільки вчителі поляки та щоб шкільна влада взагалі не допускала українських учителів на терен тернопільського воєвідства.

Це все органи шкільної влади на области Кураторії Л. Ш. О. (отже всіх 3 східно-галицьких воєвідств) переводять і так дуже послідовно. Компетентні шкільні чинники „не дораджують" учителям-українцям навіть старатися за посаду при одноклясівці, бо це — безвиглядне. Дуже дивні і характеристичні мотиви при цьому: кажуть їм, що бувають усякі доноси та наклепи на такого самостійного учителя-українця, а він сам, не маючи достовірних товаришів праці, поляків, не може якслід оборонитися перед неслушними обвинуваченнями і тому такому самітньому учителеві-українцеві на одноклясівці може „не хотячи" статися кривда... Управителями іменують тільки поляків, дуже часто управителів шкіл українців переіменовують на підчинених, а на їх місця дають поляків. У так званих утраквістичних школах у практиці все навчання відбувається по польськи, а по українськи вчать тільки української мови. Якщо десь вчать може ще якогось предмету, очевидно підрядного, по українськи то це належить до рідких випадків. Останки т. зв. українських шкіл — це поправді утраквістичні школи з великою перевагою польського навчання.

Новиною є тільки домагання, щоб вийшла офіціяльна заборона приймати українців до учительської служби у тернопільському воєвідстві, а властиво не є це новиною. Також новиною є домагання, щоб скасувати шкільний плебісцит (і так розложений на рати, що 7 літ!). Ціль такого домагання ясна: На підставі закону Ґрабського з 31-го липня 1924 р. перемінено вже українські школи на польські та утраквістичні. Закон Ґрабського свою ролю виконав далеко поза рямці самого закону на підставі стверджених Найвищим Адміністраційним Трибуналом протизаконних рішень шкільної влади. Отже самі творці того закону домагаються тепер його скасування і стабілізації теперішнього стану в шкільництві на східних окраїнах, себто стабілізації істнуючих тепер польських та утраквістичних шкіл на західно-українських землях.

Окремий наступ заповіджено на церковно-релігійній области, а саме: збільшення римо-католицьких парохій, створення окремого римо-католицького епископства в Тернополі, будови костелів, видачі закону в тому напрямі, щоби можна зміняти обряд дітей до 14. року життя (себто в часі, коли ще дитина ходить до школи і польські вчителі можуть мати на неї безпосередній вплив), та зміни юліянського календаря в гр.-кат. церкві на григоріянський.

Крім того тернопільський зїзд представників T. S. L. et comp. домагається приспішеної парцеляції між польських кольоністів з тим, щоб не дозволяти українцям набувати навіть пяди землі, — розбудови польських крамниць і т. п.

Крайне агресивний тон усіх тих резолюцій є характеристичний для сучасної „кресової" політики своєю войовничістю і безоглядністю

Нам добре відомі погляди вшехпольських вожаків, але дуже дивно, що того роду резолюції може проголошувати не політичне, але культурно-освітнє т-во T. S. L. й обєднані біля нього інші польські товариства. Чи можна уявити собі, щоби „Рідна Школа" чи якесь інше українське товариство могло приймати аналогічні резолюції про парцеляцію, зміну обряду тощо.

Але суть річи ще не в тому. На тому зїзді делеґатів T. S. L. і відпоручників польських товариств були присутні найвищі керманичі політичної і шкільної адміністрації, представники армії і т. д. Всі ті рішення перейшли під їхнім патронатом! Отже всі ті рішення набирають півофіційного, може й офіційного характеру.

•

В тиждень після того славного зїзду представників T. S. L. і польських товариств у Тернополі рознесло польське радіо величаве свято, що відбулося 6. червня 1937 р. на західних „кресах" у Вжесні, в роковини геройської боротьби польських шкільних дітей та їх батьків проти тодішніх пруських ґакатистів, що 35 літ тому наважилися були видерти їм польську мову, польську пісню, польську молитву.

Радіовий спікер описав докладно, як виглядає — це славне на цілий світ, геройське містечко Вжесня. Дальше відбулося богослуження, на якому співали шкільні діти. Свято закінчилося академією, на якій найцікавіший був спомин колишньої учениці-геройки, що не хотіла приняти німецького молитовника, а коли

її до того присилували, то взяла той молитовник — через фартушок. Діти по геройськи боролися в обороні рідної мови у школі. Нічого не помагали погрози, кари, ані навіть катування. Очевидно батьки стали в обороні дітей і тяжко за це відпокутували. Дуже погане становище було деяких учителів-поляків, що запродалися пруській гакаті. Один із найчорніших типів був якийсь Коралевський, що — хоча поляк зроду — найгірше дався в знаки і найбільше знущався над польськими дітьми. „Za marny grosz zaprzedał się Prusakom i podjął się wynarodawiania dzieci polskich" — оповідала геройка дня, колишня його учениця.

Незвичайно цікава, інформативна та повчальна картина, яка промовляє фактами життя і не потребує ніяких і коментарів.

Іван Герасимович.

—o—

Справа архиєп. Сапіги.

Польський шарже д' афер при Ватикані інтервенював у державному секретаріяті у справі інциденту з архиеп. Сапігою.

Виконавчий виділ комітету вшанування памяти марш. Пілсудського полемізує зі заявою архиеп. Сапіги, стверджуючи, що між ними не було довшої виміни кореспонденції, що комісія ще не приняла нової крипти і не ствердила, чи вона підходить до того, щоби там умістити саркофаг; що тілу марш. Пілсудського в крипті св. Леонарда нічого не загрожувало і що при перенесенні домовини марш. Пілсудського не було ні одного представника комітету (отаман д-р Каліцінський є лише членом лікарської комісії).

У міжчасі появився протест шефа О. З. Н. полк. Коца та відбулися демонстрації у Варшаві, Кракові та у Вильні. Підчас варшавських демонстрацій вибили шиби в редакціях „Малого Дзенника" і „Кур'єра Поранного".

—o—

НОВА КРІЗА КАТАЛЬОНСЬКОГО УРЯДУ.

Від кількох днів говорять у барсельонських політичних колах про крізу катальонського уряду. Вчора відбулося засідання хенералідаду, від кількох днів през. Компаніс веде переговори з провідниками партій та професійних спілок. Здається, що в новому уряді візьме участь одна жінка — Фредеріка Монсеві.

ЩЕ ОДИН БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ МІНІСТР ЗА РЕШІТКОЮ.

У Москві говорять, що наркома радгоспів арештували. Родини засуджених на смерть мають виселити з Москви.

—o—

ОБІЦЯНКА-ЦЯЦЯНКА.

ЩЕ ПРО АВТОНОМІЮ ДЛЯ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ ТА ЇЇ ГУБЕРНАТОРА.

Законопроект про автономію для Підкарпатської Руси, на який з такою нетерпеливістю чекало ціле українське (та й не тільки українське) громадянство, нарешті появився на політичному обрії у формі законопроекту, що його дня 4. VI. ц. р. внесла міністерська рада ЧСР на розгляд та ухвалу законодатних палат републики.

Трудно з юридичного погляду скваліфікувати цей законопроект як **проект автономії**, забезпеченої і міжнародніми умовами і конституційною грамотою ЧСР. Тимто й офіційна назва законопроекту має скромний наголовок: **„Проект тимчасового урегулювання правного положення Губернатора Підкарпатської Руси та получених з цим організаційних заходів".**

Щоб яскравіше уявити собі юридичну природу того, що ширша суспільність на П. Р. трактує **як перший етап автономії**, нашим читачам треба було би пригадати нашу статтю, поміщену в „Ділі" дня 5-го ц. м. (ч. 122).

Проект тимчасового управильнення прав його становища губернатора П. Р. не згадує ні про границі П. Р., ні про час скликання автономного сойму, ні про його взаємини з центральною владою, ні про його компетенцію взагалі.

§ 1-ий законопроекту говорить: „На чолі П. Р. є губернатор, що його призначає та відкликує президент республики на пропозицію уряду. Губернатор відповідає перед урядом, а після організації сойму П. Р. також і перед цим соймом".

§ 2-ий говорить про зложення присяги, а §

МЕЛЯНІЯ ЗАДОРОЖНА.

ПО МАТУРІ.

У мене в руках матуральний патент. Професори й товаришки побажали мені щастя на дальшу дорогу. Всі кажуть, що я повинна зайти далеко, повинна розвинути свій талант і це мене підбадьорює. Укладаю пляни виїзду за границю, щоб із цілою скарбницею знання вернутися до своїх.

Мої товаришки в щасливішому положенні; є в них батьки, є в кого порадитися, а я кругла сирота. Батька не тямлю. Від мами чула, що визначався сильним характером, був непохитний, йшов пробоєм. Рідня говорила, що я вдачею подібна до покійного. Дав би Господь, щоб воно так було. Маму поховала недавно, півтора року тому.

Щасливі ті, що мають батьків, бо я дуже відчуваю своє сирітство. Я самітна, дуже самітна. Моя мама любила мене понад усе, не бачила світа поза мною, але любила розумно, нешкідливо. Мені здається, що другої такої мами нема. В свому горі не опустила рук. Пару місяців по смерти батька дістала посаду урядниччи в банку. Мала заграничну експортову академію, знала чужі мови, була широко очитана, але не чванилася своїм знанням, убиралася невибагливо й ніколи не була опущена. Між мною і мамою були найкращі відносини. Вона знала всі тайни моєї душі, мого серця. В 6-ій клясі я ходила на танці, закрутила собі міцно голову, але моя мама переконала мене, що він не варт моєї любови і я опаматалася. І ту добру маму, ту найліпшу товаришку, скосила невблаганна смерть у силі віку.

Не забуду, мамо, того вечора. Ніхто і ніщо не всилі затерти тої картини. То був останній день твого побуту на землі. Прийшов священник тебе сповідати. Ти була біла, як мармур, але серед болю спромоглася на усміх, щоб нікого не лякати. Лікарі робили, що тільки могли, але життя не врятували. То був останній твій вечір. Ти прикликала мене до себе. Зложила на мому чолі цілунок. Я відчувала, що це останній материнський цілунок. Ти своїми руками повісила мені на шию хрестик. — „Будь мужна, для людей добра, під хрестом шукай собі потіхи" Я розплакалася і цілувала твої добрі руки. Вночі мене відтягнули лікарі. Вранці я застала тебе з приплющеними очима, але це вже був вічний сон.

Я мала скінчених шіснацять років і добре здавала собі справу, що мене чекає. Тебе, моя мамочко, прибрали, положили в домовину, а я тебе не відступала. Ти лежала серед зелені така гарна, що я не могла повірити, що ти вже не встанеш і не промовиш до мене своїм співучим голосом.

Рідня нараджувалася над похоронами, над спадщиною і наді мною. Я затискала уста з болю. Мені здавалося, що ти все чуєш, що тебе ранить їх розмова. При них я видавалася закаменіла, але як вони розійшлися, я скавуліла з болю у твоїх стіп.

Мене вбрали в чорну суконку, в чорний капелюх зі серпанком, але в глибину моєї душі ніхто не вмів заглянути.

Мамочко солодка! Тебе положили в холодну яму і насипали в неї багато важкої землі. Я верталася приголомшена з болю. Слова потіхи, цілунки знайомих пань були для мене зимні, чужі. Я знала одно: у мене нема вже мами, я — сирота.

Та в мене було одно щастя: я була матеріяльно незалежна. Ніхто не мав права сказати мені, що живу з чужої ласки. Мамочко! Я слухала твоєї ради, я працювала. Вчилася пильно, а вільний час обертала на розмову з тобою. Кожного дня ходила на твою могилу.

Була пізна осінь. Вітер наносив на твою могилу зівяле листя. Я його відгортала і цілувала грудки землі на твому гробі. Мені здавалося, що твоя могила огріває мене, додає мені сил, бо мені холодно серед чужих. Тебе ніхто не міг заступити. Та наша рідня боялася, що я попаду в меланхолію і люди переконали мене, що для мене буде краще перейти до іншої гімназії та замешкати в інституті. Я не противилася. За два тижні в мене було свідоцтво відходу. Я забрала твою світлину, жовтий лист із могили і поїхала зі своєю тетою.

Після кількагодинної їзди залізницею та самоходом я опинилася в мурах інституту. При вступі мене заморозило. Вітальня непривітна, прибрана без смаку, з кожного кутка повівало холодом. До нас вийшла черниця-наставниця з мужеськими рисами, — руки були в неї довгі, ноги до смішности великі. Подобала на перебраного мужчину. Короткий торг — і я стала інституткою. Дістала спальню, де були мої ровесниці. Мене вразили ліжка недбало застелені, холодні, погано перевітрювані кімнати. Мамочко! Тут я маю розвіяти свою тугу, свою самоту?... Тут мала б наставниця заступити тебе, мою добру, мою шляхотну, мою таку розумну неньку? Тут мали би продовжати твою працю, щоб виробити мій характер, сталити мою волю? Мене опанував сміх, гіркий сміх.

Мою задуму перервали інститутки. Висміювали „солодкого" директора, чванькуватого, неповоротного професора — як звичайно учениці.

Зі мною заприязнювалися помалу. Одна з них слідила, чи я не донощиця, чи не люблю підлещуватися професорам або наставниці в інституті, або чи не за часто заходжу до дирек

3-ній встановляє висоту платні для ґубернатора в розмірі кч. 100.000 річно, виплачуваної місячними ратами наперед.

Після цього визначається компетенція ґубернатора в § 4-му так: „Ґубернатор подає урядові проекти та висловлює свою опінію в справах, що торкаються виключно чи переважно Підкарпатської Руси та може бути (підкр. наше — М. Л.) з цією метою запрошений на засідання уряду“.

Ні про підкарпатського міністра, ні навіть про обовязок для ґубернатора бути присутнім на таких засіданнях ради міністрів нема й натяку в законопроекті.

Далі компетенція ґубернатора визначається так:

Ґубернатор головує на засіданнях краєвого уряду та краєвого комітету (виділу), підписує всі папери, що відносяться до полагодження справ, які належать до компетенції краєвого заступництва, як теж і папери, що скликають краєве заступництво чи краєвий виділ та визначають предмети їх нарад; апробує постанови краєвого заступництва згідно з законом про орґанізацію політичної управи; дає свою згоду на заходи краєвого комітету про орґанізацію політичної управи; апробує постанови краєвого виділу на підставі закону про орґанізацію політичної управи; дає свою згоду на припинення краєвого заступництва та краєвого комітету.

Ґубернаторові належить у суспільній адміністрації П. Р. **тимчасова чинність у справах мовних, навчання, релігійних та в справах місцевої управи в межах і способом встановленими цим законом**; урядовим розпорядженням можна цю функцію ґубернатора в цих справах поширити або пристосувати до змінених правових відносин без їх обмеження.

Ґубернатор наперед подасть свою опінію у речинці йому визначенім про кожну обсаду службового місця в персональнім складі службовців політичного управління системізованих для району підкарпатського краю.

Обсяг компетенції ґубернатора закроєно досить широко, але в практичному переведенні цього обсягу своєї компетенції є він дуже й дуже вязаний ріжними урядами та урядовцями.

Ініціятива в орґанізації та в проводі суспільно-політичним життям зосереджена головним чином у руках заступника ґубернатора, що має офіційну назву **віцеґубернатора**. Оцей віцеґубернатор, згідно з § 9. законопроекту, є державним урядовцем і має права — без зменшення прав ґубернатора, що випливають з цього закону — правове положення краєвого президента та зокрема є начальником краєвого уряду в Ужгороді.

Ґубернатор Підкарпатської Руси має працювати в порозумінні і на внесення віцеґубернатора, а коли поміж ними не дійде до згоди, то справа переходить на вирішення або міністра внутрішніх справ або до іншого ресортного міністра.

Навіть у справах шкільних, що **начеб то виключно належать до справ автономної управи краю, ініціятива є в руках шкільного реферату**, з якого пропозиціями ґубернатор може тільки погоджуватись чи не погоджуватись і в разі розбіжности думок справа переходить на вирішення міністерства шкільництва та народньої освіти.

Колиб ґубернатор перейшов межі закону, то таке його розпорядження має бути змінене постановою ради міністрів (§ 15).

На місце автономного сойму законопроект передбачує ґуберніяльну раду, що складається з 24 осіб. Творять ґуберніяльну раду: 6 членів краєвого виділу, 9 членів з вибору краєвого заступництва і 9 членів іменованих урядом на пропозицію ґубернатора.

Ґубернатор мусить зажадати опінії ґуберніяльної ради в основних питаннях мови навчання, справ релігійних і місцевої самоуправи.

Засідання ґуберніяльної ради не мають бути прилюдні.

Так виглядає перший етап автономії для Підкарпатської Руси. Як бачимо, вона не має в собі навіть тіни із законопроекту Центральної Руської Народньої Ради. Ставлячи на чоло П. Р. ґубернатора, урядовий законопроект усякими способами вяже його ініціятиву та підпорядковує його не лише юридично центральній владі, але фактично і місцевим — краєвим урядовим установам та особам. Буде це провідник життя Підкарпатської Руси — без права самостійно проявляти функції провідника.

М. Л.

Польський протест у Берліні.

Польський амбасадор у Берліні Ліпський інтервеніював у міністра закордонних справ Нойрата у справі надпрезидента Шлеська Вагнера, який виголосив протипольську промову перед закордонними журналістами, що звиджували Шлеськ.

торської канцелярії. За такі промахи ґрозив тихий бойкот.

До інститутського життя я не привикла. Мене вражала неелеґантна поведінка наставниці. Нам подавали по одному тарелеві до обіду, тут жалували ванни та води на купіль, все воно мене вражало. Мамочко! Як ти переросла таке окружения на яких пятьдесять літ своєю культурністю!

Я дістала два листи, але вони були розпечатані. Це мене обурило докраю. Ти, мамочко, мала до мене стільки довіря, що ніколи не питалася навіть, хто пише, а тут отвирають чужі листи!...

Я покинула інститут. Пішла на станцію до своєї товаришки. Моя пані не є вирахована, має золоте серце і своїм поведенням пригадує тебе, моя незабутня мамочко.

У школі я скоро визначилася. Книжку любила, слабшим товаришкам помагала, але, мамочко моя, і тут не все було так, як повинно бути. Нас ніхто або мало хто старався розуміти, ніхто не вглянув у наші душі; тому я не виберу вчительського звання, хоч ти бажала, щоб я присвятилася вчительському званню.

Нині в мене в руках патент; я скінчила гімназію. Але скільки огірчення, скільки зневіри закралося в мою душу, тільки один Бог знає! Змалку ти, мамочко, привчувала мене молитися за наш добрий, покривджений нарід. А тут я не чула і згадки про це. Тут я не чула згадки про цей один із найбільших обовязків людини, вихованої у громадянстві.

Не знаю ще, куди піду, але вже знаю, що той призабутий шкільними підручниками і моїми вихователями голос у мені чути щораз сильніше. Чи не це перший правдивий знак моєї зрілости?

Скликання Православного Собору чи патріярхат у Польщі?

Сензаційні чутки в православних колах перед румунською візитою.

Варшава, 25. червня.

Деякі органи польської преси розпочали саме в тому тижні гостру критику православних відносин у Польщі. Початково важко було дошукатися сенсу тої наглої протиправославної кампанії саме тепер, коли — як загально відомо — політику православних вищих кол уважають ультра-льояльною не тільки напр. українці, але й патріотичні польські кола.

Тимчасом у варшавських православних кругах розійшлися нагло майже сензаційні чутки, що кидають деяке світло на можливі куліси протиправославної пресової атаки. Згадані поголоски мають соковите політичне забарвлення і поширюються в кількох версіях.

Перша версія найфантастичніша, яку можна назвати дійсно актуальною, заповідає, буцімто приїзд румунського короля Карла і його побут у православній соборній церкві у Варшаві, що — як відомо — матиме місце в неділю, тісно **звязаний з урядовим проектом креувати у Польщі православний патріярхат.**

Більше імовірною видається друга версія такого змісту: На недавніх зеленосвяточних торжествах у Почаєві митрополита Дениса стрічали з небувалими дотепер почестями. Що дивніше, орган волинської прав. консисторії й архиепископ Олексія, який (орган) завжди досить байдуже ставився до особи правосл. митрополита, вдарив нагло в патетично-похвальний тон у його честь. Журнал „Нарід і Церква“ переповнений описом повитань митрополита. Цей факт, як і факт скликання на день 2. і 3. липня ц. р. чергового засідання у передсоборних справах, що ніколи раніше не відбувалися літом, а крім того надзвичайна чутливість пресової цензури на все, що відноситься до справ православної єрархії, має буцімто вказувати на недалеке скликання собору та проголошення окремого православного патріярхату в межах польської держави.

Поголоска вже навіть визначила першого кандидата на майбутній патріярший престіл, яким мав би бути дотеперішній ординарій пинський арх. Александер.

Врешті третя версія підтверджує другу і крім того заповідає швидке уступлення митрополита Дениса, що мав би виїхати за кордон на лікування. Як арґументаційний мотив подають такі факти, як напр. той, що властиво митрополит уже від кількох років тільки номінально виконує обовязки ординарія холмсько-варшавської єпархії, бо обовязків тих не виконує, дозволив на зміну назви своєї дієцезії з „холмсько-варшавська“ на „варшавсько-холмську“, погодився на зміну титулу свого вікарія з „епископ холмський“ на „епископ люблинський“, врешті й те, що митрополит віддавна не має змоги бувати на відпустах у Холмі, хоч часто через Холм переїжджає до Почаєва...

Усі ці поголоски викликали у православних і зближених до них колах велитенське враження, але покищо не знаходять офіційного підтвердження.

Нотуємо їх з пресового обовязку.

Гром.

Конверсія долярових позичок.

та встановлення тимчасових свідоцтв на $4\frac{1}{2}$% Внутрішню Державну Позичку 1937 р., до біржевих оборотів та нотувань.

Розпочата в дні 1. червня ц. р. конверзія позичок, випущених за границею в чужих валютах на $4\frac{1}{2}$% Внутрішню Державну Позичку ц. р. дала продовж перших трьох тижнів дуже великі висліди, бо в тому часі сконвертовано понад 25% облігацій долярових позичок, що находяться в обігу на польському ринку, причому темпо дальшої конверсії постійно зростає.

Нова $4\frac{1}{2}$% Внутрішня Державна Позичка 1937. р. призначена виключно на виміну паперів емітованих за границею в чужих валютах. Купони від тої позички є платні три рази до року: дня 1. лютого, 1. червня і 1. жовтня. Перший купон буде платний дня 1. жовтня 1937. р.

Облігації $4\frac{1}{2}$% Внутрішньої Державної Позички 1937. р. є папером пупілярним, а їх кавційний та вадіяльний курс виносить 70 за 100. Всі скарбові уряди на терені Річипосполитої прийматимуть ті облігації у їх номінальній вартости, на рахунок сплати залеглих податків, в рямцях розпорядку Міністра Скарбу з дня 18. березня 1937. р.

До виміни на $4\frac{1}{2}$% Внутрішню Державну Позичку 1937. р. приймається облігації слідуючих долярових позичок:

1) 6% долярової позички з 1920. р.
2) 8% долярової позички з 1925. р., т. зв. Дільонівської позички.
3) 7% стабілізаційної позички з 1927. р.,
4) 7% долярової позички Шлеського Воєвідства з 1928. р.,
5) 7% долярової позички м. ст. Варшави з 1928. р.

До часу видання властивих облігацій нової позички з титулу конверсій видається тимчасові свідоцтва, які перед днем 1. жовтня 1937. р., це є перед датою платности першого купону нової позички будуть виміняні на постійні облігації.

Конверсію позичок, вичислених в точках 1—3 переводить Банк Польський та його відділи. Конверсію 7% долярової позички Шлеського Воєвідства з 1928. р. — Банк Рольни та його відділи, врешті конверсію 7% долярової позички м. ст. Варшави — Банк Гандльови у Варшаві та його відділи.

При перечислюванні капіталу долярових облігацій на облігації $4\frac{1}{2}$% Внутрішньої Державної Позички 1937. р. узглянено т. зв. премію викупна, яка виносить для 8% Дільонівської позички — 5% номіналу, для 7% стабілізаційної позички — 3% номіналу і для 7% долярової позички шлеської та Варшави — 2% номіналу. 6% долярова позичка 1920. р. не має премії викупна. Курс перечислення устійнено, як слідує:

За 1 доляр 6% дол. поз. з 1920. р. — 6 зол.,
8% Дільон. поз., 7% шлеська і 7% Варшава — 5.30 зол.
7% стабілізаційна поз. — 7.20 зол.

За облігації долярових позичок, складані до конверсії в часі від дня 1. червня 1937. р. до дня 30. вересня 1937. р. включно та посідаючі всі купони включно з біжучим купоном в дні 1. червня 1937 р. видається облігації $4\frac{1}{2}$% Внутрішньої Державної Позички 1937. р. з усіми купонами, починаючи від першого купону, платного в дні 1. жовтня 1937. р.

Розрахунок з титулу останнього біжучого купону від облігацій долярових позичок, складаних до конверсій наступає в дні їх предложення, таким способом, що вартість того купону виплачується в готівці у висоті 35% його номінальної вартости, отже кожний, хто конвертує, одержує продовж даного часу (від $\frac{1}{2}$—6 місяців, залежно від позички) двократне опроцентування, бо власне виплачується конвертуючому в готівці 35% ном. варт. купону від долярової позички за даний час, у якому вже ростуть відсотки $4\frac{1}{2}$% Внутрішньої Державної Позички.

Подрібні інформації в справі розрахунку з титулу купонів від облігацій долярових позичок в речинцях пізніших або складаних без біжучого купону в дні 1. червня 1937. р. можна узискати у всіх станицях виміни, при чому ті станиці видають на бажання клієнтів обширні друки, що їх змістом є всі подробиці дотично конверсії.

В звязку з дотеперішніми вислідами конверсій та появою в приватних оборотах тимчасових свідоцтв на нову позичку — Міністерство звеліло ввести тимчасові свідоцтва нової позички до оборотів та біржових нотувань, і одночасно звеліло скреслити з урядових нотувань долярові позички, обняті конверсією, допущені до офіційних оборотів, а саме: 7% стабілізаційної позички та 6% позички долярової.

Міністерство Скарбу пригадує одночасно, що в дні 15. липня 1937. р. минає останній речинець складання до конверсій на 4% Консолідаційну Позичку, 6% Позичку Народову, 3% Премійну Будівельну Позичку та 4% Премійну Позичку Інвестиційну.

Загальні Збори Взаїмної Помочі Українського Вчительства.

ОЖИВЛЕНІ НАРАДИ. — ПРИЗНАННЯ АБСОЛЮТОРІЇ. — ВИБІР НОВИХ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ.

В суботу 26. ц. м. відбулися Загальні Збори В. П. У В. в салі Театру Ріжнородностей, що їх відкрив в год. 10.55 голова Т-ва **І. Лилик** стверджуючи їх правосильність та обняв провід нарад. Секретарювали: пп. Гева та Кузьмів. Голова привитав членів, які численно приїхали на Збори (223) і представників преси та гостей (8). Згадав про смерть кільканацятьох членів, память яких присутні вшанували повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою. Подав до відома, що в пятницю 25. ц. м. відбувся зїзд голов і відпоручників Відділів ВПУВ, на якому вибрано комісії: мандатову, скрутаційну, верифікаційну і внесень. Протоколу з попередніх Загальних Зборів не відчитувано, бо його зверифікувала окрема верифікаційна комісія у складі: **Вальчик, Канцір, Сидір, Беч і Волк.**

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ.

Опісля голова подав вияснення до звідомлення з діяльности Головної Управи і Дирекції ВПУВ, видрукованого в органі Т-ва „Учительське Слово" за травень і червень 1937. ч. 5. і 6., що його ми вже подали з циферними даними в „Ділі" в 25. ц. м. (ч 137). п. н. „Поважна Національна Установа". Зате основні вияснення до звідомлення давали члени Дирекції: учит.: **Стельмах і Стевчак** та учит. **Петрів,** який обговорив правні поради та інтервенції в міністерстві освіти. Ріжні інтервенції перед центральною владою і в кураторіях у ріжних частинах Польщі виконував з успіхом пос. Д. Великанович. Підкреслив, щ Т-во ВПУВ обєднує не лише учителів українців державних шкіл, але також приватних учителів „Р. Ш.". Тому Т-во інтервеніювало теж у справі рідношкільних учителів, яких положення дійсно дуже важке і незавидне. Між іншим Т-во інтервеніювало в Головній Управі Т-ва „Р. Ш." у справі звільнення учит. О. Ріплевої.

Цей звіт доповнив **пос. Д. Великанович** і зясував основно працю УПР на парляментарній арені у справі покращання положення українського учительства. Згадав, що зладив меморіял і УПР предложила його Президії Ради Міністрів в освітніх справах та зокрема у справі зміни незавидного положення українського учительства, обєднання розділених подруж між учителями, припинення переношення українських учителів (-ок) на захід і т. д. УПР бореться теж за принимання українських учителів, яких число дуже мале. Згадав, що нпр. на просторі львівської кураторії на 14.000 учителів є ледви 1/6 українців. Зате коло 1.700 українських учителів (-ок) заточенців є в корінній Польщі. Не диво, бо в 1934 р. приняли ледви 0.4 прц. українських учителів. Обговорив справу заступства українських учителів перед дисциплінарними комісіям і заходи УПР у справі повороту усіх учителів-заточенців на українські землі. Звіт пос. Д. Великановича нагородили присутні кількома наворотами голосними оплесками, якими повитали теж правного дорадника Т-ва пос. Ст. Біляка.

З черги складав звідомлення голова Надзвичайної Комісії учит. **Котович** у справі зловживань у Т-ві і голова Головної Контрольної Комісії **Михалевський,** який поставив внесок признати абсолюторію Головній Управі і Дирекції Т-ва за їх діяльність.

Далі забрав слово голова Комісії Матки **Пастушенко** і візвав присутніх до річевої та ділової дискусії. Вкінці п. **Бігус** склав звіт з будови дому для українських учителів у Черчі.

ПРИКРА СПРАВА ЗІ ЗЛОВЖИВАННЯМИ.

По кількахвилинній перерві голова Головного Мирового Суду ВПУВ **Герасимович** відчитав обширні вияснення у справі дир. Зеленого, якого за зловживання (13.872.80 зол.) суд засудив з початком лютого ц.р. на усунення з Т-ва на 5 р. та на втрату всіх членських прав. Додав, що члени Дирекції і всі члени Головної Управи та Головної Контрольної Комісії відповідають солідарно за ці матеріяльні страти Т-ва. Дир. Зелений признався до згаданих зловживань, але одночасно домагався від Головної Управи, щоби вона признала йому за невикористані відпустки і за незвернені інтервенційні кошти 12.600 зол.

Одначе Головна Управа признала ці домагання неоправданими і відкинула їх. Вкінці згадав, що члени Головного Мирового Суду зреклися своїх мандатів 7. червня ц. р. Після того дир. **Стельмах** подав вияснення до мотивів присуду згаданого Суду. Їх давав теж голова Лилик і ствердив, що дир. Зелений вибравши з „Дністра" півтора тисячі долярів наразив Т-во на втрату лише 7.950 зол. З черги склав вияснення дир. **Коваль** у справі закидів присуду Головного Мирового Суду під адресою всіх членів Гол. Управи. Заявив, що він перший відкрив зловживання дир. Зеленого. Далі дир. **Петрицький** заявив, що був членом Головного Мирового Суду, але з приводу недуги не брав участи ні у видаванні присуду на дир. Зеленого ні у зладжуванні мотивів до цього присуду. З черги складали ще вияснення голова Надзвичайної Комісії **Котович** та її члени **Гірняк** і **Коссар** у справі зловживань дир. Зеленого відкидаючи рішуче відповідальність інших членів Головної Управи в цій справі. Вкінці відповідав ще дир. Герасимович кажучи, що Головний Мировий Суд не підозріває нікого з членів Головної Управи у зловживаннях. Виясния теж, що на 5 членів Суду при видаванні присуду на дир. Зеленого було 4-ох присутніх.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІДОМЛЕННЯМИ.

Дискусію започаткував в год. 3-ій попол. учит. **Метельський** торкаючись рахункового звідомлення Дирекції і Головної Управи та білянсу. Учит. **Деркач** спинився над рахунком членських вкладок. Учит. **Єндик** жалувався, що дир. Зелений не дав йому невеличкої квоти як допомоги в 1933 р. Спинився над недолею рідношкільного учительства і молоді.

З огляду на пізну пору на внесок учит. Котовича присутні всіма голосами проти 8-ох

рішили перервати дискусію в год. 3.40 пополудні, щоби приступити до вибору членів Головної Управи.

АБСОЛЮТОРІЯ І ВИБІР НОВИХ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ.

Після того Збори признали абсолюторію Головній Управі і Дирекції за їх діяльність всіма голосами проти 4-ох. Далі голова Лилик заявив, що крім 3-ох вильосованих членів Головної Управи зголосили своє уступлення всі інші члени Головної Управи, бо не хочуть, щоб їх уважати „вірилістами". Збори приняли їх резиґнацію голосними оплесками.

По одногодинній перерві голова Лилик передав наради пос. Д Великановичеві, якого присутні одноголосно вибрали провідником дальших нарад. Опісля голова Комісії Матки (у склад якої ввійшло 35 голов Окружних Відділів ВПУВ) відчитав листу нових членів до Головної Управи, Контрольної Комісії та Мирового Суду. По короткій дискусії над складом запропонованих кандидатів, в якій забирало голос кільканацять членів, Збори вибрали до Головної Управи всіма голосами: **Івана Лилика** (проти 3 гол.), **Дениса Стельмаха** (проти 4 гол.), пос. **Дмитра Великановича** (одноголосно), **Івана Стевчака** (проти 2 гол.), **Дениса Петрова** (проти 6), **Романа Коссара** (46 голосами проти 33, що впали на Гірняка), **Василя Цалинюка** (одноголосно), **Володимира Котовича** (проти 6) і п. **Юлію Шубертівну** (51 гол. проти 32, що їх віддано на п. Сухого). **Заступниками** вибрані: Омелян Гірняк, Михайло Гева, Іван Канцір та Іван Свистун.

До Контрольної Комісії ввійшли: **Володимир Тарнавецький, Теодор Мусій, Генрих Коваль,** а їх заступником **Антін Метельський**. До Мирового Суду вибрані: **дир. Іван Герасимович, Степан Пастушенко, Омелян Іжицький, Евген Михалевський та Іван Савків;** їх заступниками д-р **Петро Біланюк та Осип Пеленський**.

З черги дир. Г. Коваль зреферував прелімінар буджету на 1937 р., що замикається цифрою 101.542.40 зол. у приходах і 100.750.16 у розходах. В дискусії промовляло кількох членів, домагаючись будови бурси і після вияснень референта присутні приняли прелімінар буджету. По внесках і запитах Збори закінчилися в год. 7-ій веч.

Поминки в честь поляглих.

ДЕНЬ ПОЛЯГЛИХ У ВЕРБИЦІ, ПОВ. РАВА РУСЬКА.

Дня 21. ц. м. відбулося Свято Поляглих у Вербиці, яке почалося Службою Божою, що її відслужив місцевий парох о. Юліян Криницький. Співав хор читальні „Просвіти з Піддубець. По Службі Божій в год. 12. перейшов процесійний похід на цвинтар до могил Героїв. У поході взяло участь 125 делеґацій з вінками з ріжних місцевостей повіту, хор читальні „Просвіти" з Вербиці і Піддубець та, на жаль, лише 3 священиків: о. Криницький, о. А. Трешневський, парох Угнова й о. Гробельський, парох Піддубець. По панахиді на могилах Поляглих делеґати зложили вінки і процесійний похід перейшов під церкву, де й розвязався. В поході взяло участь понад 4.000 громадян з ріжних місцевостей повіту.

Учасник.

По широкому світі.

На французьких біржах цінні папери піднялись до висоти, якої давно не нотовано. Треба сподіватись нової девалюації.

У Бразилії скасували военний стан, що тривав 15 місяців. При тій нагоді скасовано цензуру преси і листів.

Румунські залізниці дістали дозвіл позичити 800,000.000 леїв на будову стратеґічних ліній.

Повстання курдів у південно-східній Туреччині стає грізним, бо повстанцям помагають бедуїнські племена зі Сирії, що перейшли кордон. Повстанці домагаються автономії, зменшення податків, участи в державній адміністрації і т. п.

ДИТЯЧА ТВОРЧІСТЬ.

З приводу вистави дитячих рисунків Т-ва Українська Захоронка у Львові.

Коли дитячу творчість ми влучили би до так званого великого мистецтва, то серед ріжних його відмін вона була би найчистішою, найбільше безпосередньою та свіжою.

На мистецтво зрілої людини складається крім її вродженого таланту ще й досвід, пильність і наслідування. Вона видить ряд готових образів, різьб та інших предметів, які мимоволі втягає в себе, залежно від меншого чи більшого вродженого таланту. У дитини істнує тільки велике бажання висказати свої враження. А тому, що реальний світ грає у дитини меншу ролю, ніж його власна фантазія і уподобання, тимто його мистецтво, незалежне від природи виходить безпосередніше і чистіше, як у дорослої людини

Як знаємо з обсервації то більшість дітей приблизно від 3—12 літ люблять рисувати і малювати. Є це у них внутрішня потреба. Перші спроби рисунку у дитини це всякі риски, кривульки, тощо; дитина не може висказати того, що хоче. Тільки досвід поступнево дає їй змогу представити хату, головоногого чоловіка, який спочатку не має тулуба ні шиї. Щойно згодом дістає тулуб у формі мішка і пару рисок на шиї. Таке ступенування слідне у всіх дітей ріжних народів.

Коли дитина не може висказати графічно того, що бажає, то радо доповідає словами те, чого не зробила олівцем. Свої праці діти радо показують іншим, до тої хвилини, аж починає грати першу ролю у них їх власна фантазія. З хвилиною, коли дитина починає критично ставитися до своїх праць і порівнювати їх з реальним світом, вона стає замкнена в собі, ховає свої рисунки, навіть соромиться їх!

Перелім у дітей приходить більше-менше коло 12-го року; тоді діти закидують малювати і рисувати, одні на деякий час, інші на все. Тут грає ролю фізичний і психічний стан, де дитина входить в молодечий вік і конче хоче уподібнитися до старших, а сил ще до цього не має.

Другий поворот самостійної творчости припадає на 16—18 рік, але звичайно у тих тільки, що вже на все звязуються з мистецтвом.

Коли пригадаємо собі передвоєнний спосіб навчання дітей рисунку, то жаліємо тих дітей, що їм насильно відбирали свободу висказу, та їх природню фантазію гальмували копіюванням готових взорів аро рисуванням нецікавих предметів з природи, коли дитина ще до цього не була підготована.

Сьогодні педагоґія в цьому напрямі куди краща. Дитині дають свободу і вона може без перепон розвивати свою індивідуальність і тішитись емоцією праці. Велике виховне значіння має передшкілля, яке у нас веде Т-во Укр. Захоронка. Заходом цього рухливого товариства мали ми нагоду оглянути вперше у нас показ праць нашої дітвори.

Вистава ця була направду зворушлива. Ми бачили щиру дитячу творчість. Діти показали те, що хотіли, а вчительки подбали, щоб було потрібне приладдя, яке вишколює око, дотик, слух, справність обсервації та думання. Добір експонатів був дуже ріжноманітний. Ми бачили різьбу, конструктивні предмети, як вітряки, хати, каруселі і малярство „від руки".

Авторами творів були діти від 3—7 літ, дівчата і хлопці. Здавалось би, що спільна забава і праця цих дітей могла би дати доволі однородні висліди. Одначе практика показує, що зацікавлення і замилування дівчат і хлопців ріжні. Тоді як хлопці більше люблять конструктивні речі (будівлі, машини, кораблі) і військові (коні, вояки), то дівчата воліють зображувати товаришки, ляльки, цвіти, ілюструвати казки і ґравітують у сторону кольористики.

Експонати були розложені більше-менше ґрупами. В одному розі було зображене море графічно і моделями, на які зложились коробки, папір, патички і клей. Діти, які не бачили моря ні кораблів, показали неабияку вигадливість у перетворі десь побачених з ілюстрацій кораблів. Моделі зберегли тільки загальний характер схожости, а проте кожний модель це таки пережитий власний твір. Ми бачили на цій виставі ще й інші цікаві конструктивні моделі вітряків, хат та інших предметів. Цікаве те, що при таких роботах діти радо працюють колективно.

Інша справа при рисунках і малюнках, де олівець годі розділити надвоє; праці ці зовсім індивідуальні висказують велику ріжноманітність вислову. Таксамо як у дорослих, ми бачимо графічний підхід або чисто малярський. Деякі малюнки так далеко виходять поза рямці пересічної дитячої творчости і такі багаті на мистецькі вальори, що хотілось би їх зарахувати до мистецтва в повнім цього слова значінні. Поза ріжним підходом до справи всі дитячі твори характеризують досконале розміщення площі, ляпідарність вислову і декоративність. Тимто вони не бояться зробити цвітки більшої за людину або сонця синього, коли є таке бажання.

Дуже зворушливо представляються базарні будки з овочами. Діти продавниць, яких уява так часто звязана власне з цими предметами виявили неабияку справність у змалюванні овочів та городини.

Вистава представлялась направду цікаво Неодин мистець повинен вчитись від дітей того упрощення, що не дозволяє висувати надмірно свого інтелекту зі шкодою для інтуїції і чуття.

Цю милу імпрезу завдячуємо енерґійній педагоґічній референтці пані М. Пастернаковій і паням учителькам: О. Бігуновій, М. Ганущаковій, М. Крохмалюковій, А. Кульбі, Ю. Мициковій, Я. Смішко, О. Чорній і М. Яворській, які з такою любовю і зрозумінням до справи підготовили виставу. Маленьке застереження, яке можна мати, торкається допоміжних альбомів із ріжними старими листівками, які може не скрізь досить добре підібрані, як також деякі нецікаві ілюстрації до чужинних казок, які можнаб заступити кращими. Але це дрібничка.

Цілість вистави доказала, що під інтеліґентним проводом можна вчити дітей свобідно, без насильства і з великою користю для розвитку їх умового та чуттевого життя.

Ярослава Музика.

В. Шановних Авторів і Дописувачів просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, чітко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

На допомогу студентству.

На фонд допомоги академічній молоді зложили в Адміністрації „Діла" дальше: о. Фр. Згорлякевич, Хревт, зол. 5.—; Осип Янович, Делятин, зол. 5.50; д-р Богдан Макарушка, Львів, зол. 5.—; Ірина і м-р Ярослав Помірадзькі, Перемишль, зол. 5.—. Нині виказуємо 20.50 зол. — Разом зложено досі на фонд допомоги українській академічній молоді в Адміністрації „Діло" 663 зол.

Літературна сторінка.

НАРИСИ ЛІКАРКИ.

(**Софія Парфанович: ЦІНА ЖИТТЯ.** Нариси. Львів, 1937. Накладом Пилипа Вовчука. Ст. 254. Обгортка та ілюстрації М. Бутовича.)

Ви мусіли помітити, що наші автори рідко коли використовують у своїх літературних творах своє професійне знання; напр. письменники-адвокати небагато дають нам образків із своєї практики, вчителі не дали нам досі ніодної повісти про те, що вони думають і як працюють. Маємо перед собою том нарисів лікарки, що головну вагу кладе на досвіди із своєї професії. Авторку знаємо вже із ріжних речей друкованих по журналах, але цю її книжку треба вважати її дебютом; не все те, що хтось друкує по журналах, може переходити до книжки.

29 нарисів цієї збірки можна поділити на два роди: — одні це обсервації з життя, зроблені лікаркою підчас її практики, образки за якими стоять якісь люди та події, — другі це поеми у прозі, переплетані міркуваннями про таємниці та красу життя. Тих з обсервацією, таких, як ми навчилися любити від часу славних Вересаєвих „Записок лікаря" — менше. Із деяких слів авторки виходить, що вона бачила багато-багато цікавих випадків, як людина бореться із недугою, смертю та своєю совістю; — не треба в цьому і сумніватись, а проте картин із дійсного життя тут мало у порівнянні з ліричними акордами та фільософічними рефлексіями.

Чому це так? — на це можнаб відповісти попросту, що авторка, видко, почуває сильніший нахил до лірики та до міркувань. Можнаб теж добачувати в цьому вплив нашої доби: — ми плаваємо серед хвиль лірики та фільософії, заливаючися тою рідиною, якою переповнені газетні статті. Поетизувати і „фільософувати" лірично лекше, ніж давати образки з життя — помічати, відтворювати бачене, дозволяти іншим дивитися і — думати. Книжок, що описувалиб наше дійсне життя в нас страшенне мало, майже їх нема, і від цього звища книжка С. Парфанович не є винятком.

Всі ті нариси, де авторка дає обсервації, залишаючи нам самим висновки, вважаємо за кращі. У літературі дуже важко побільшити враження опису — міркуваннями. А вже лірика у прозі річ дуже тяжка і вона вдається тільки мистцям, чутливим на нюанси мови та думки.

Теми, яких торкається С. Парфанович — преважкі. На те, щоб описати почування матері, як видає на світ першу дитину або насолоду народження не досить попадати в патос. Авторка занадто часто саме вживає такого засобу: „Хвала тобі творче життя! Благословенні труди творення! Благословенні місяці важливих життєвих процесів! Благословенні болі, що викидають самоцвіт нового життя у пожертву білому дневі! Але, що це?! Дитя не квилить! Воно навіть не віддихає! Синявим трупиком лягло безладно у маминих стіп. Уставай дитя! Прокидайся до життя! Оце бідна, сплакана мати прагне життя твого! Віддиху легеням! Ритму серцю!"

Такі місця не загрівають нас, навпаки — прохолоджують; це занадто легка метода передавати враження. А вже проявити в ній талант дуже важко, бо вона вирівнює більші та менші таланти спільною довбнею: — шаблоном. При цій методі всі теми зливаються в надто одноманітну сірину.

Є в цій збірці дві-три спроби показати поважні проблеми, з якими зустрічається лікар, коли мусить дати людині раду, згідну з тим, що навчила його медицина та що дав йому досвід. Це конфлікти з ріжними поглядами, поширеними серед інтелігентної маси, яка у справі здоровля та фізичного розвитку не завсіди слухає науки. Европейська література пребагата на твори, які змальовують такі конфлікти; у нашій є місце ще на неодного лікаря.

Книжка „Ціна життя" видана дуже гарно.

М. Р.

Смерть дуже англійського письменника.

Цими днями помер англійський драматург і повістяр сер Джеймс Матію **Баррі**, що уродився 6. травня 1860. р. у Шотляндії. Ще студентом університету в Единбурзі видав він 3-томову повість і тоді почав дописувати до газет. У 1887. р. Баррі використав свої переживання журналіста і написав дотепну річ „Краще не жити", перший справжній літературний дебют. За цим пішли нариси із шотляндського села, повість з денникарського життя „Коли чоловік парубочить" і „11 единбурців". У 1889. появилася повість „Пані в серпанку", за цим „Моя Пані Нікотина", далі романтична любовна історія „Малий міністер". У 1893. р. Баррі здобув перший театральний успіх песою „Вокер в Льондону" і другий песою „Любовна історія професора". У 1894. появилась повість „Маргарита Оджільві" і „Сентиментальний Томмі", де є багато автобіографічного матеріялу та малюнку шотляндського життя. „Томмі і Грізель" доповнили цей цикль повних своєрідної поезії та гумору творів. У 1902. р. у пєсі „Малий білий птах" він увів уперше легендарну шотляндську постать Петера Пана — карлика, що живе серед звірів і духів. У 1903. р. його три песи „Великопанська вулиця", „Незвичайний Крайтон" і „Марійка" мали величезний успіх. У 1904. р. повстала дитяча пантоміна „Петер Пан". За цим пішли песи „Аліса при домашньому огнищі", „Що знає кожна жінка", „Петер та Венді", „Воля", „Дванацять фунтовий банкнот", „Панталеоне", „Розалінда", „Звеличана", „Поцілунок для Попелюшки", „Дорогий Брут", „Марія Розалія" і „Чи маємо пристати до жінок?"

Величезний успіх Баррі в театрі полягає в тому, що він уміє переплітати гумор з дитячою фантазією, запозиченою з казок. „Поцілунок для Попелюшки" — одна з найбільше характеристичних для нього пес, обійшла всі світові сцени; вона нагадує казки Андерсена і такі повісти Дікенса, як „Мала Дорріт", де він уміє зворушити нас своєю спочутливістю для нещасливих. З другого боку Баррі вміє черпати із шотляндських легенд і народнього побуту свого краю. Його „Марія Розалія" основана на одній легенді про острів, де людина не старіється, мала небувалий успіх, бо не сходила два роки з афіша в льондонських театрах безпосередньо по війні.

Баррі мав власний погляд на світ, який умів в незвичайною простотою показати на сцені, а саме: що тихе, скромне життя, повне самопожертви дає більше щастя, ніж усі успіхи. Ця евангельська правда виступала в нього на прикладах повних дитячої фантазії. Баррі був довгі роки ректором університету і мав почесний титул барона за свої заслуги. Більшість його творів — занадто англійські, тимто пова Англією непопулярні та непризнані.

Хроніка.

ПОЛЬСЬКА АКАДЕМІЯ ЛІТЕРАТУРИ БУДЕ БІЛЬША.

Недавно на місце члена П. А. Л. Жимовського, що мусів податися до димісії вибрали відомого новеліста Корнеля Макушинського, що здобув собі велику популярність своїми гумористичними оповіданнями. Одночасно сойм і сенат затвердили закон про те, що склад Академії буде побільшений на шість місць. Варшавська преса вже намічує кандидатів, а саме А. Свентоховського, Марію Родзевичівну, Марію Домбровську, Казимира Вежинського, Софію Коссак-Щуцьку, Юліяна Тувіма та А. Струга. Струг уже раз не приняв пропонованої йому почести члена Академії, отже імовірно вдруге його не виберуть. А. Свентоховський і М. Родзевичівна — заслужені ветерани, що повинні були ввійти до Академії вже раніше. Зате Вежинський і Тувім при всьому їх великому таланті може ще за молоді на академічні фотелі. Вражає велике число жінок-кандидаток. Якби всі вичислені ввійшли до Академії, то булоб їх там разом з Налковською аж 5, отже польська Академія булаб найбільше феміністична з усіх літературних академій у світі.

НАЙДАВНІША ЕВРОПЕЙСЬКА АКАДЕМІЯ ЛІТЕРАТУРИ.

Мало хто знає, що істнує в Европі літературна установа майже без перерви від 1323 р. Є це т. зв. Академія „Цвітних Змагань" у Тульзі — найдавніше літературне товариство. У 1323 р. сім провансальських трубадурів установило „Раду веселого знання", яка мала призначати нагороди за найкращі поетичні твори. Поезії мусіли мати за тему похвалу жіноцтва та кохання. Після першого конкурсу, що мав великий успіх „Рада" переміняється у постійний орґан, що має стежити за розвитком літератури. Від 1356 виховує свої правила, які твори треба присилати на конкурс і які нагороди можна за них дістати. Ці нагороди — дуже скромні: цвіти з золота — фіялки або рожі. Між 1. і 3. травня щороку з'їжджається до Тулюзи на такі змагання маса поетів і публики. При цьому заробляють найбільше готелі та ресторани. У 1554 р. колеґія жюрі, що є подекуди Академією признає нагороду славному поетові Ронсарові — Мінерву зі золота. У 1694 р. Людвик XIV затверджує статут цієї „південної" Академії за прикладом якої кардинал Рішельє 60 літ опісля заснував Академію Француську. Від половини XIX.-го віку „Академія Цвітних Змагань" (така її офіціяльна назва) бере під свій покров усякі наукові товариства і приймає між своїх членів неодну славну особу. Цікаво, що вона перша відкрила у 1819 р. поетичний талант у молоденького (16-літнього) Віктора Гюго, якого нагородила за присланий на конкурс поему. Найбільший свій успіх переживає вона у 1879 р. коли нагороджує свого мистця — найбільшого новітнього провансальського поета Містраля. Багато провансальців і чужинців думає, що починається відродження провансальської літератури. Містраль пригадує у 1896 р. Академії, що треба нагороджувати передовсім поетів провансальських. Але його поклик спізнений. Француська мова за 400 років виперла між інтелігенцією південної Франції провансальську мову. Ще й досі нагороджує згадана Академія авторів, які пишуть по провансальськи, але це тільки формальний жест чемности, бо більшість нагороджених, справді цінних творів, на які вона звертає увагу, писані по француськи.

НІЛ ЯК ВОЛОДАР.

Відомий німецький автор життєписів великих людей Еміль Людвіґ відступив від прийнятої досі своєї методи і вибрав собі за тему — ріку, не людину. А все-ж Ніл грає тут ролю таку саму як велика індивідуальність, що формує долю краю. Тема — прегарна. Нема другої ріки у світі, що мала би таку могутню ненормальну силу і залишила такий вплив в історії. Ясно, що таке порівнання з людиною обмежене: не можна при історії ріки вказати на прикмети та недостачі її природного „характеру", придбаних здібностей і поодинокі вчинки. Людвіґ мав нагоду при описі такої ріки дати історію Єгипту, історію небуденно цікаву. Щодо сучасного Єгипту то ввесь матеріял оснований тут на безпосередній обсервації.

Прегарні місця книжки, де показаний вплив сонця та води на цивілізацію долини Нілу. Бачимо тут, як уся праця рільників і володарів зводиться до того, щоб використати води ріки для добра краю. Як тільки чужа держава ставала володарем Єгипту — вона мусіла рахуватися із Нілем, як реальною силою. Таким робом чужинці мусіли думати по-єгипетськи. Від давньої давнини до нашого часу доля „феллагів" майже не змінилася. Чудово змальована частина, як Олександер Великий завойовує Єгипет.

ЧИ ДІКЕНС БРУТАЛЬНИЙ?

Це питання рішатиме суд у Льос Анджелес при помочі цілої преси. Причина — наскрізь американська. Молодий інтелігентний учитель літератури сказав своїй жінці на другий день по шлюбі студіювати Дікенса „Піквіковий клюб". Молода жінка почала читати цю повість і рішила, що далі не може, бо Дікенс — брутальний. На третій день молода жінка (донька короля нафти!) вернулася до дому і домагається тепер розводу тому, що її чоловік силує її читати — брутальні книжки.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Монсаба – чарівна закутина Африки.

Про Африку, країну гарячого сонця не багато знаємо, наше знання опірається радше на науці географії. Кожний, здається, знає, що Африка експортує каву, бавовну, південні овочі, є тричі більша від Европи та має к. 14 міліонів населення. Отже гляньмо на оцю чарівну країну зблизька, а побачимо гарну — мальовничу природу та звичаї тамошніх мешканців.

Морська пристань.

Коли приїзджає хтось до Монсаби — пристаневого міста Кенії, запримічує зразу надзвичайну красу природи. Тільки артист-маляр зумів би схопити справжній чар околиці. Темноголубе море врізується далеко в сушу, окружає Монсабу. Місто виглядає радше на острів. Морська пристань має всі модерні уладження, скрізь запримічуємо великий лад і порядок. Ніччю мерехтять ріжнобарвні світла — це сигнали, що є справжнім чудом техніки. Новочасні будівлі є теж прикрасою пристані, бож сьогодні европейська культура змінила ґрунтовно старе обличчя Африки. Це раз-у-раз підчеркують подорожні та ріжні експедиції, що власною стопою перейшли не один шмат дороги.

Стара столиця.

Широкі вулиці міста заквітчані зеленю й ріжнобарвними цвітниками. На кожному кроці видніють чисті готелі й каварні, що стягають багато туристів. Монсаба — це молоденьке місто, що числить ледви 50 літ. Знову стара Монсаба істнує вже від XV. століття. Це столиця великої кольоніяльної імперії в східній Африці й Індіях.

За Монсабу велися кріваві бої. Вже у XVII. столітті надтягнули із півночі араби, що почали гостру боротьбу з португальцями на життя й смерть. Зразу здобули араби Занзібар, а опісля Монсабу. Отже до сьогодні Монсаба є в руках султана.

Одначе Монсаба перейшла під владу Англії, бо султан... виддержавив її за солідний чинш. На побережжі видніють великі англійські гармати, що пригадують всім владу В. Британії.

Справді султан живе в згоді з Англією, на коронації — як кажуть — заняв перше місце, але це свобода в замкненій клітці. Велика Британія зуміла створити з арабсько-португальської незалежности могутню імперію.

У найдальші закутини курсують вигідні залізниці, що провозять велике число мандрівників та ріжні товари. У вагонах є розкладані ліжка, умивальні, лазнички, часописи, тощо. Подорож не дорога, тому залізниця завжди переповнена. Вона проїздить швидко й легенько та не томить подорожних.

Мурини.

Тамошні мурини сильно ріжняться від своїх попередників, що жили незвичайно дико. Вже радше абісинці роблять враження менш культурних людей. Мурини відзначаються лагідною вдачею та з пошаною відносяться до білих.

Проживають вони серед лісів, чи в примітивних оселях, як за Адама й Еви. Їх життєві вимоги наскрізь дуже скромні. Вбираються примітивно, бо широкий пояс із листків, це одинокий одяг.

Будова тіла муринів дуже гарна та сильна. Жінки відзначаються нераз небуденною красою. Всі тішаться добрим здоровлям та безтурботно проживають на лоні природи.

Англійська рука зміняє.

На східньому побережжі Африки запримічуємо велику расову ріжницю. Автобуси чи потяги мають окремі переділи для білих, жовтих і для чорної раси.

Тут часто зустрічаємо велике дерево „бабу", що числить вже 4.000 літ. Тамошні африканські племена складають йому жертви неначе богові. Англійці запровадили скрізь лад.

Голівудські „пластуни".

Не гадайте собі, що це ці молоді, відважні та бистрі люди, прийдешні оборонці батьківщини, які свій початок виводять від Бодена Повела. „Пластунами" називають у Голівуді ловців зірок, себто таких, що їздять по всьому світі та виловлюють акторів для своїх виробництв. Червень це місяць, коли вони виїздять у світ на свою роботу. Кожне більше кіновиробництво має їх трьох-чотирьох, залежно від грошевих засобів кінового промисловця, бо праця такого „пластуна" незвичайно коштовна річ. Найбільш популярні голівудські виробництва, як „Метро" та ін. мають аж десять „пластунів": шістьох на Америку, а чотирьох на Европу.

Праця такого „пластуна", хоч і ріжноманітна та приємна, буває іноді дуже тяжка та складна. Тягнеться вона цілий рік, а тільки на весну має „пластун" дрібку відпочинку. Цілий рік сходить йому точно на подорожуванні, в товаристві світових, принадних жінок та серед найбільш вибагливого нічного, великоміського товариства. Варто послухати, що розказує про своє життя сам „пластун":

„Годі назвати працею моє заняття. Кожний чоловік, робітник, урядовець, актор чи лікар мають свою точно означену працю. Я сам властиво не роблю нічого, а проте моя праця мене незвичайно абсорбує. Уже з самого ранку ждальня в якомунебудь великоміському готелі заповнюється гарними жінками, що дожидають черги ввійти до мого кабінету. Цілий день сходить мені на тому, що приймаю ці жінки, на розмовах з ними і на тому, щоб увечір з кількома вибранцями зайти до нічного льокалю. Не гадайте, що на забаву та для власної приємности: це роблю тільки на те, щоб докладніше приглянутись вибраним дівчатам, побачити їх чар та принаду у світлі кольорових жарівок та виробити собі про них „фахове" поняття. Ціле моє життя сходить, як бачите, серед запашних перфум, а сто відсотків свого часу посвячую на те, щоб дивитися в очі красунь, з яких неодна зважилась би на все за ціну фільмової карієри.

Від самого ранку мушу поборювати спокусу, приготований на те, що коли замкнуться двері за одною, миттю приходить друга із сотнею обіцянок у принадно розхилених устах. Я нераз приготований на те, що коли вернуся зночі до хати, застану у своїй кімнаті молоду жінку у прозірчастій піжамі. Розумієте, що в такій ситуації „пластун" мусить бути або зразковим чоловіком та батьком четверо маленьких дітей, або аскетом. Витривати — оце умова успіху „пластуна". В противному випадку він тратить опінію, а згодом працю, яка, хіба не сумніваєтесь, добре платна та приємна...

Найцікавіший „матеріял" можна найти по провінційних театрах, студентських вечірках та нічних льокалях. Ви і не припускаєте, що такі слави, як Олівія де Гевіленд, Аніта Люїз, Джюн Лянґ та ін. завдячують свої анґажма „пластунові".

Перші засоби, як перевірити відкриту зірку, її здібності, прикмети, голос та фотоґенічність незвичайно прості. Посилаю її до пробних знимок, які відтак відсилаю до Голівуду. Звідтіля небаром приходить коротка відповідь, яка може бути трояка: „не надається" (найгірша, бо такі пробні знимки коштують 300—500 долярів, викинених, ясна річ, у болото), друга: „Прислати на пробні знимки до Голівуду" або коротко: „Підписати контракт". Найчастіше приходить відповідь ч. 2.

Щоб найти одну, яку остаточно законтрактує виробництво, треба більше-менше випробувати коло 500. І це ще називається щасливим успіхом „пластуна..."

Паніка в обозі баскійських дітей.

В околицях Савтгемптону положений обоз баскійських дітей, що їх недавно привезли до Англії після евакуації Більбао. Минулої неділі радіоприймач уставлений у центрі обозу подав останні вісти і між іншими подав теж вістку про здобуття Більбао. Ця вістка поширилась лискавкою між дітворою, серед якої счинилась страшна паніка. Пятьсот дітей утікло з обозу і поховалось у сусіднім лісі, де їх цілу ніч виловлювали при світлі смолоскипів і ліхтарень.

Управа обозу пояснює, що втечу дітей викликала збірна психоза. Всі діти були у хвилині виїзду з Більбао в найвищому нервовому стані. Коли їх приїзд до порту в Савтгемптоні стрінули привітальними гудками сирен, всі діти теж кинулись у розтіч, думаючи, що сирени повідомляють про летун. наступ. Радіові передачі викликували в дітей постійно схвилювання, а дівчата виявляли навіть познаки істерії.

Комендант обозу хотів припинити радіопередачі, та не вспів перевести свого рішення в життя. Діти почувши про здобуття Більбао, значить почувши вістку, що її вони ще в Більбао вижидали з найбільшим страхом, зрозуміли, що настав час найбільшої небезпеки й тому кинулись у розтіч.

Майже всіх утікачів знайшли і привели знову до обозу. Діти, зокрема малі, крайньо залякані.

НЕБЕЗПЕЧНИЙ ПРОХІД ЛЬВІВ.

Із зоольоґічного городу в Хемніц вийшла перед кількома днями пара львів, які перейшли крізь недокладно зачинені ворота і побігли в напрямі міста.

Коли льви появилися на місті, вулиці опустошіли в одній хвилині, бо люди кинулись у лaніці до домів і крамниць. Головна і найбільш рухлива вулиця міста немов завмерла. А льви тимчасом спокійно уладжували собі прохід та застрашені люди оглядали дивну дефіляду львів із вікон та дахів.

Вкінці пожежна сторожа забралася до діла і рішила дати собі раду з парою львів. Узброєні пожежники погнали за королівськими звірами і вкінці загнали львів на подвіря якоїсь фабрики і там щойно при допомозі мотопомпи і сикавок схопили львів і відвезли знову до зоольоґічного городу.

ПОДРУЖНЄ ТЕМПО КАРАЧІОЛІ.

Перед цивільним урядом у Кастаніоля недалеко Люґано відбулося вінчання славного автомобілевого рекордсмена Карачіолі з Алісою Тробек, шведкою з роду.

Безпосередньо після вінчання молода пара приймала своїх весільних гостей сніданням, яке разом із тостом бурмистра тривало... 30 хвилин. Відтак молоде подружжя сіло до Мерцедесу і в рекордовому часі приїхало до Парижа, а відтак до Шербурґу. Там після перекуски і віддання авта до ґаражу, молодята всіли на трансатлянтійський корабель „Бремен". Заки зайшли до своєї люксусової кабіни, корабельні якори задрожали і „Бремен" виплив у дорогу до Ню Йорку.

В такім самім темпі прийшло теж і рішення щодо вінчання з гарною шведкою. Просто зателефонував до Стокгольму і діставши згоду родичів Алісії Тробек, оженився з нею і поплив негайно до Ню Йорку.

—o—

БОЛГАРСЬКЕ МЕТРО

В Софії, столиці Болгарії розглядають саме тепер проект будови підземної залізниці. Міська управа мусить поважно над цією справою призадуматися і почати будову першої підземної залізничої лінії, бо вуличний рух постійно збільшується а вулиці рішуче за вузькі. Вже виготовлено докладний плян будови метра, яке йтиме найголовнішими артеріями міста. Перша підземна залізнича лінія буде довга на 13 км. і матиме вигідне получення з автобусовими і трамваєвими перестанками.

—o—

БІБЛІЯ ҐУТЕНБЕРҐА НА ЛІЦИТАЦІЇ.

В однім із льондонських ліцитаційних домів Соптербі відбулася минулого понеділка продажа дорогоцінної біблії Ґутенберґа. Ліцитували прегарний примірник з 1455 р. Участь у ліцитації взяла поважна скількість рефлектантів, серед яких були теж представники Злучених Держав, Японії і Австралії.

З права першенства купна зрезиґнував Британський Музей так, що біблія опинилась за ціну 15.000 фунтів стерлінґів у руках якогось загорілого американського колекціонера.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

НЕВАЖНЕ ПРИЗНАННЯ.

Жінка робить чоловікові докори:

— Чи тобі не сором? Вчора ти знову вернувся домів пяний.

— Я... пяний... Не плети дурниць!

— Якже так? Адже ти сам учора признався.

— Говори. Чого то чоловік не наговорить по пяному.

АМЕРИКАНСЬКА РЕКЛЯМА.

„Життя є підле! Не варт жити, коли фірма „Пакс" уладжує похорони за безцін".

Румунський король у Львові та в Перемишлі.

Нині (субота) перед год. 4. рано поїзд з румунським королем віхав на стацію в Снятині, де до нього всіла польська делегація під проводом ген. Фабриція. Поїзд затримувався на удекорованих двірцях у Станиславові та в Ходорові, де до представників місцевої влади і польського громадянства виходив ген. Фабриции.

В год. 8.50 королівський поїзд приїхав до Львова, де король і престолонаслідник висіли і перейшли перед фронтом почетної сотні і делегацій під проводом воєводи Білика і ген. Карашевича-Токаржевського; в год. 9.10 королівський поїзд, до якого всів і воєвода Білик, відїхав.

О год. 10.25 румунські гості висіли на перемиському двірці, після 10-хвилинного постою поїзд відїхав.

—o—

З листів до Редакції.

ЗАЯВА.

Отсим заявляю, що я ніколи не був членом „Гнязда шляхецкего“ в Кульчицях Шлях., пов. Самбір, якого ініціятори і дійсні члени — це переважно поляки нешляхотського походження. Вписання мого назвища на листу членів згаданого т-ва відбулося без моєї згоди та без мого відома, як це мало зрештою місце також і з іншими односельчанами.

В Кульчицях Шляхотських, 24. VI. 1937.

Осип Гут Кульчицький.

—o—

НОВИНКИ.

— **Нова фабрика.** У Львові при вул. Кампяна ч. 15. повстала нова українська фабрика косметичних виробів п. наз. „Меріда“. Фабрика працює на найновіших косметичних зразках, під наглядом інжиніра-хеміка, що спеціялізувався в цій ділянці у Франції.

— **Літний сальон Т-ва Прихильників Мистецтва** буде відчинений для публики на площі Східних Торгів від неділі 27. ц. м., хоч святочне відкриття відбудеться аж в неділю 4. липня ц. р. Сальон буде відкритий від год. 10—16. Виставa міститиме багато праць малярів і графіків.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Гучна подія.

Прийшла подія, що заглушила бренькіт битих шиб, дзенькіт топтаних годинників і гуркіт валених хат. Вдарила як найгрімкіший грім, розкотила гомін по цілій Польщі, ба — викотила його і дещо поза неї. Подія скоїлася в великім князівстві Краківськім, недалеко князівства Заторського, точніше: в столиці великого князівства, в городі Кракуса і Ванди.

Князь і митрополит Сапєга переніс тлінні останки маршала Пілсудського до нової крипти „Під срібними дзвонами“. Переніс на власну руку, без питання і відповіди, найвищій інстанції держави відмовив послуху.

Після того прийшла неприйнята димісія прем'єра і ріжно прийнятий пресовий гармідер.

Першого дня стояло:

„Нечуваний поступок князя-митрополита“.

Другого:

„Скандальний інцидент на Вавелю“.

Третього:

„Образа Маєстату Річипосполитої“.

А четвертого — голова Академії Літератури Вацлав Серошевський бахнув:

„Коло трумни маршала поставити варту, а біскупа замкнути до арешту“.

Вулиці Львова змінили тему розмов. Стихли балачки про Бережани, Бересть, навіть про Ченстохову, а все тільки: Краків і Краків. А що то буде. А як то було. А що зробить він, а що зроблять з ним і т. д.

Перше, бувало, при стрічі двох тільки й чути було: „Як там здоровля?“ або: „Що чувати новенького?“ Вчора і нині зовсім не те. „Як гадаете, хто виграє?“ або „Ну і що ви скажете до цього?“

Помислів, домислів щонеміра, але нічого певного, все блудить у мряці.

Один знавець англійської історії казав:

— [illegible] у Вестмінстерськім Соборі.

— Це зовсім інша пара кальошів — відповідали йому. — Сапєга не усував маршала з Вавелю, а тільки переніс його до приготованої і на це призначеної крипти.

Тоді забрав слово знавець краєвої політики:

— Ви бороните митрополита Сапєгу!? То ви, значить, ендек!

— Що-о-о? Ендек?! Чому властиво?..

— Бо тепер я маю страшенно облекшену орієнтацію. Очевидно щодо вас, то я так на жарт, але в польськім товаристві, то змісця пізнати: Тягне за Сапєгою — ендек. А навіть дуже легко вилізе ендецьке шило і з бебецького мішка, адже знаєте скільки ендеків, так би мовити, „прикинулося“...

— Всеж таки, панове — почав я — скажіть, хто має рацію?

Довго ніхто не відповідав, аж урешті всі прийшли до висновку:

— Хто має рацію не знати, зате докладно знати, хто має щастя.

— Хто?

— Жиди! Вавельський інцидент прийшов їм у саму пору і спас неодну перину, звій сукна, чи золотий годинник.

Галактіон Чіпка.

— **Українські богослови в Духовній Семинарії у Перемишлі** завели між собою в цьому році цікаву новину. Кожний богослов складав у день своїх іменин по 2 зол. на Рідну Школу до розпорядження Головної Управи. Таким чином Рідна Школа дістала цього року 230 зол. Подаємо цей цікавий факт до відома українського загалу з побажанням, щоб він найшов численних наслідувачів. — **Головна Управа Рідної Школи.**

— **Вистава Львівського Проф. Союзу Артистів Плястиків** відкрита кожного дня від год. 10. до 14. в домівці при вул. Дідушицьких 1, I. п. Вистава обіймає колекцію графік З. Ацеданського, різьби Е. Цеслика, малярську графіку Е. Кушніра та олійні й рисунки Г. Лянгермана.

— **Міське Електричне Заведення у Львові** повідомляє, що від 5. липня ц. р. перенесуть поготівля світла і напрани та постійну інспекцію з вул. Чарнецького 5, до нового будинку М. З. Е. при вул. Пелчинській 53, тел. 104-50.

— **Поможіть у доброму ділі!** В 1935 р. в Хотині на Волині засновано бібліотеку ім. Симона Петлюри, що взяла на себе важке й відповідальне завдання повести культурно-освітню працю в усіх ділянках духового життя нашого народу, пропагуючи передовсім безсмертні ідеї Симона Петлюри. Не маючи відповідних матеріяльних засобів потрібних для розбудови бібліотеки звернулась управа бібліотеки до ширшого загалу громадянства з проханням допомогти в доброму ділі. Управа Бібліотеки ухвалила 21. березня ц. р. створити при бібліотеці збірку памяток С. Петлюри від часів боротьби до сьогодні як книжки, часописи, журнали присвячені С. Петлюрі в своїй і чужих мовах, також і світлини. На перешкоді здійснення цих замірів стоїть важке матеріяльне положення бібліотеки, що досі приміщується в тісній винайнятій домівці. Управа бібліотеки рішила приступити до будови Народнього Дому, де містилась би бібліотека, читальня й інші культурно-освітні установи. В одинацяту річницю смерти Головного Отамана Симона Петлюри звертається Управа до всього українського громадянства в краю і за кордоном з проханням прийти з поміччю бодай дрібненькими пожертвами на цю бібліотеку, що своїм розвитком найбільше причиниться до вшанування світлої памяти борця за волю України. Всіх жертводавців Управа бібліотеки впише до золотої книги жертводавців. Всі дари треба слати на адресу голови української бібліотеки ім. С. Петлюри: Прокіп Герпина, Хотинь, почта Теслугів, почтова скритка ч. 1. Волинь.

— **Після смерти д-ра А. Червінського.** Як ми вже повідомляли, помер у Львові, проживши 85 літ, емерит. президент Апеляційного Суду у Львові д-р Адольф Червінський. Покійний, знаменитий правник, відомий був як людина незвичайно чесна і справедлива. Хоч за свого життя не признавався отверто до українців, та все таки багато помагав українцям у своїм ресорті і — що треба відмітити — не змінив до смерти прадідного обряду і в глибині душі, хто зна, чи не відчував болюче психічного роздвоєння, яке йому накинула життєва карієра. — Похорон покійного відбувся в суботу пополудні при співучасти духовенства обох обрядів. Вів похорон о. мітрат Базюк, співав український хор, хоронило похоронне заведення „Харіс“.

— **Поможім українському часописові в Аргентині.** Десять літ тому видвигнено думку в істнуючім вже тоді Т-ві „Просвіта“ в Аргентині створити інформаційний орган для братів-скитальців, що кинені долею забрили в степи Аргентини, Парагваю, Бразилії, та Уругваю. Зусиллям та самопожертвою кількох рухливіших одиниць думку цю перепроваджено в життя і основано український тижневик. Сили були слабі. Брак фахових журналістів між українською Кольонією давався і сьогодні дається сильно відчути. Одначе розпочате діло, по своїй змозі, провадиться й досі. Завданням цього тижневика є згуртувати як найбільше число наших емігрантів в рядах Т-ва „Просвіта“, плекання рідної культури і традиції серед бурхливого моря чужинців, а при цьому несення матеріяльної помочі, по змозі, українським Т-вам у Краю. І за весь час істнування дуже радо містив цей тижневик ріжні відозви товариств із Краю на своїх сторінках, щоби у цей спосіб хоч частинно прийти з поміччю. Ініціятори вірили, що центр україн-

В другі сумні роковини смерти
бл. п. ЯРОСЛАВИ З ЯСКУЛЯКІВ
МАКАРУШКОВОЇ
дружини лікаря
відправиться в понеділок, дня 28. червня
в год. 8. рано в Волоській Церкві
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
на яке всіх Свояків і Знайомих Покійної запрошують
Муж і Родичі.

ського життя, Львів, не забуде про своїх братів-скитальців. Одначе крім формальних звязків, не було ніяких інших звязків із краєм, бо українські видавництва не дали такої важної помочі як висилка власних пресових органів. Тому адміністрація „Українського Слова" в Буенос-Айрес звертається цією дорогою до всіх українських видавництв і редакцій у краю висилати на адресу „Українського Слова" по одному примірникові своїх видань і облегчити таким чином цю незвичайно важну й важку працю. Часописи треба слати на адресу: **„Ukrainske Slowo" Periodica Ukrainiana, Calle Gurruchaga 2371, Buenos Aires — Argentina.**

— Джентельмен і свідомий громадянин українець носить кашкет тільки з чистого, сирого шовку, продукції кооп. „Шовк" (Самбір, Замойського 7), зроблений в шапкарні Інвалідів. Купуйте в Базарі, Львів, Руська 3, чим спричините розвій, одинокої, краєвої української фабрики шовку, та дасьте заробіток безробітній інтелігентній молоді, яка працює у кооп. „Шовк".

— **Зміна приписів про наукові титули.** Польське міністерство освіти видало розпорядок, який змінює приписи про надавання наукових титулів у високих школах. Титул доктора будуть надавати з усіх ділянок наук чистих і стосованих. Цей титул будуть признавати Ради Факультетів високих шкіл, після чого їх мусить затвердити сенат школи. Екзамінаційні комісії які признаватимуть докторати на підставі наукових праць, будуть складатись з чотирьох осіб із деканом факультету на чолі.

— **Експорт ремісничих виробів із станиславівського воєвідства.** З ініціятиви організаційно-торговельного бюра при Ремісничій Палаті зі станиславівського воєвідства експортують такі вироби: зі Снятинщини експортують вудженини для кораблів на Чорнім Морі, дерев'яні інкрустації з перловою масою, кораликами і мосяжем з Гуцульщини до Канади й Австралії, керамічні вироби з Косівщини до голяндських Індій. Крім цього на приміті є експорт дерев'яних виробів (ложки, вилки і т. д.) до Голяндії.

— **Дівчина, перебрана в мужеський одяг** напала разом зі своїм братом у Малковичах (пов. Перемишль) на купчиху Тоню Зайферт і зрабувала їй 5 золотих та блаватні товари вартости 80 зол. Бандитку арештували. Є це 20-літня Марія Себзда.

— **Нову поштову агенцію** відкрили у Гійчу (пов. Рава Руська). Покищо вона не буде обслуговувати телеграфічної ні телефонічної комунікації.

— **Град.** У волости Дубецько (пов. Перемишль) сильний град наробив шкоди. Цікаве, що ця околиця майже кожного року терпить від граду. Також у Кривулині коло Монастириськ град знищив коло 150 гектарів поля.

— **Львівська хроніка.** На Еву Вербер, яка верталась вечором з чоловіком домів, напали на вул. Пелтевній якісь люди і один з них пробив її чоловіка ножем. — Муж Еви Брушковської Владислав вийшов ще 18. ц. м. з дому й досі не вернувся. — Поліцай пострілив на нічній службі 18-літнього Ю. Стерна в живіт та Ів. Мотиля в ногу, коли вони намагалися вломитись до мешкання при вул. Каштелянській 11. — Анна Нойбавер вул. Рапапорта 21 напилася в самовбивчих замірах якоїсь отрути. — Казимира Рачка підозрілого у матуральній афері випустили на волю. Небавом стане він перед судом. — Вчора коло год. 23. 8—9 типів напало на одного чоловіка, що переходив вулицею Зибликевича з двома жінками і важко побили його. — У Тчеві арештували львівського громадянина Арона Цімермана, який зранив ножем свого партнера при грі в карти і втік, забираючи 600 зол. — З дансінгу „Маскот" (пасаж Міколяша) викинули минулої ночі емеритованого поштового урядовця Норберта Шпігеля, який упився і образив артистку Олену Урбанську. Шпігель вибив шиби в дансінгу. — У львівському шпиталі помер 33-літній селянин Микола Терлецький з Бовшовець (Рогатинщина), якого покусав скажений пес.

— **Жахливе убивство дівчинки на еротичнім тлі.** В Городнянах, к. Білостоку убив невідомий справник 9-літню дівчинку, дочку військового підстаршини Дануту Д. Дівчинку знайшли в лісі неживу. Дівчинка пішла з матірю до ліса на суниці і на якийсь час відділилась від свого товариства. Коли згодом мати почала за нею шукати найшла вже трупа. Перед смертю дівчинка звела мабуть розпучливу боротьбу зі злочинцем, бо мала подерту суконку. Слідство виказало, що було це вбивство на еротичнім підложжі.

— **Страйк атлетів** вибух у Лодзі. Учасники атлетичного турніру, що не дістали платні, застрайкували. Службовики турніру хотять прилучитись до страйку.

— **Серце матері не признає кордонів.** Гранична сторожа притримала старецьку жінку, яка нелегально перейшла польсько-румунський кордон. Виявилося, що це 82-літня Василина Ватупчакова, яка живе постійно на Буковині. Вона затужила за своїм сином, що мешкає в Ясенові Горішнім, тому пішки примандрувала до кордону і перейшла його нічю.

— **Перепачковування девіз у пеленках.** На мадярсько-румунськім кордоні трапилася комічна подія. Урядовцям, які переводили ревізію серед подорожніх, впала в око якась молода жінка, яка дуже дивно поводилась із своєю 8-місячною дитиною. Один з урядовців доторкнувся дитини і почув, що пеленки якось дивно шелестять. Урядовець оглянув докладніше пеленки й подущинку немовляти і викрив у них більшу скількість банкнотів. Немовля, яке взагалі небуло дитиною „мами" відіслали під опікою пістунки до Букарешту, а маму-пачкарку арештували.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на липень 1937 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

— **Чешка великою прихильницею українців.** У Маріянських Горах недалеко Моравської Острави живе щира прихильниця українців Марія Конечна, яка переклала кілька наших літературних творів на чеську мову. Перші її переклади появились у 1925 р. Досі переклала вона ріжні оповідання Винниченка, Коцюбинського, Стефаника ,які появились у недільнім додатку до „Моравсько-Шлеського Денника" та в інших часописах. У 1926 р. на пропозицію ред. В. Мартінка п. М. Конечна переклала кілька оповідань, що вийшли під назвою „Українська Книжка", як додаток до „Моравсько-Шлеського Денника". Це була перша більша праця п. Конечної, від тої доби вийшло шість книжок, головно як додаток до „М.-Шл. Д." Були це: „Олюнька" та „Панич" (Мляди пан) Чайковського, Турянського „Поза межами болю" (Там, кде нені болю ані утрпені) (1930) та врешті Коцюбинського „Фата моргана" (1931). Від того часу лише менші праці зявлялись на сторінках багатьох чеських часописів; але їх було багато. Всього М. Конечна переложила понад 3.000 сторінок! В останніх часах приготовлений до друку переклад більшого оповідання Олеся Дінченка — Золотий павучок та інші. Як сама авторка згадує, спочатку перекладати було дуже тяжко, бо самотужки навчилась української мови, полюбивши її красу; в багатьох сумнівних випадках питала пояснень у авторів, але перші переклади часто-густо були вкриті рясними сльозами.

—o—

Зі судової салі.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРИСУД НА ДОБОШИНСЬКОГО.

Нині пополудні проголошено вердикт присяжних суддів у процесі проти інж. Добошинського за напад на Мисьленіце. На всі запити судді відповіли: не винен. Трибунал засистував вердикт.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

Відозви й комунікати.

ГРОМАДЯНИ!

Українська гімназія у Кремянці — це цінність не лише кремянецького повіту, але й двох сумежних. Завдяки збірному зусиллю украніського громадянства вона значно в останньому шкільному році двигнулася з упадку, до якого довела була її байдужість для справ рідного шкільництва нашої таки суспільности.

Життя показало, що істнування української гімназії у Кремянці є конечною потребою; незабаром буде зліквідована тут духовна Семинарія і тоді українська гімназія залишиться одинокою рідною школою середнього типу у Кремянці.

З новим 1937/38 шкільним роком концесію на ведення української гімназії у Кремянці перебирає Товариство ім. Лесі Українки в Луцьку, яке має спеціяльне завдання організувати, вести та опікуватись українським шкільництвом на Волині; воно-ж веде українську гімназію в Луцьку, яка прегарно розвивається.

Завдяки заходам цього концесіонера з новим шкільним роком має бути відкритий при українській гімназії у Кремянці український гуманістично-клясичний **ліцей.**

Громадяни!

„Т-во Приятелів Української Гімназії у Кремянці звертається до Вас з гарячим закликом:

1. Віддавайте своїх дітей в науку до української гімназії у Кремянці та до ліцею при ній. Закликайте до того всіх, що мають спроможність дати своїм дітям середню й вищу освіту! Збільшуйте кадри української інтелігенції Волині!

2. Вписуйтесь у члени „Т-ва Приятелів Української Гімназії у Кремянці" та приєднуйте до цього інших! Місячна складка лише 25 сотиків.

3. Вписуйтесь у члени Т-ва ім. Лесі Українки в Луцьку!

Широка допомога нашій гімназії цілої суспільности забезпечить їй істнування й розвиток, а більша кількість учнів дасть змогу ще більше обнизити оплату за науку, що і так є значно нижча від оплат по інших рівнорядних школах.

„Т-во Приятелів Української Гімназії у Кремянці" робить одночасно заходи, щоб уможливити перебування в місті здібним дітям незаможніх батьків та забезпечити їм відповідні умовини прожитку й науки (бурса).

Кремянець, 30. червня 1937 р.

Т-во Приятелів Української Гімназії у Кремянці.

Адреса Т-ва: Кремянець, Українська гімназія.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Павлина з Павляків Падохова, дружина асесора залізниць, померла дня 14. червня ц. р. у Львові, проживши літ 59. Похорон відбувся 17. червня ц. р. В. Й П.!

—o—

Дописи.

СТРИЙ.

Перше велике повітове свято „Сільського Господаря" в Стрию улаштувала 30. м. м. філія „Сільського Господаря". Свято розпочала Служба Божа в год. 10, яку відправив о. декан Івасик в асисті трьох священиків. Співав, як завжди гарно, хор з Гірного, проповідував гарно й бадьоро о. Цурковський. В год. 3-ій відбулася академія в салі німецького Н. Дому. На академію прийшло дуже багато молоді зі сіл; на жаль, зі старшого громадянства було всього 4 інтелігентів зі Стрия. Чому воно так? Може тому, що імпреза й забава була в німецькому Нар. Домі, а також мабуть тому, що того дня було посвячення читальні „Просвіти" в Ковюхові, де явились численно доокольчі села.

Свято Чорноморської Фльоти влаштоване українським студентством у Стрию в салі українського Нар. Дому 9. ц. м. не стягнуло українського громадянства. Саля була майже порожня хоч чудово виведені точки свята, хор під проводом Е. Пасіки, музика проф. Савицького і студ. Рудницького повинні були бути атракцією цього такого важного у вихованні громадянства свята.

Академія в честь Шашкевича. Дня 30. м. м. заходом учнів утраквістичних відділів держ. І. гімназії відбулася в руханковій салі академія в честь М. Шашкевича. Дбайливо приготовані хори, музичний квартет і деклямації виповнили цікаву програму.

Академія в честь Котляревського. Дня 6. п. м. патронат третьої кляси власними силами дав академію в честь Котляревського. Численно зібрана гімназійна молодь подивляла бравурний хор III. кляси і прегарні сольоспіви та деклямації учнів

ЗДОЛБУНІВ.

Академія в честь Петлюри. Дня 6. VI. відбулася в Здолбунові академія, присвячена памяти Симона Петлюри. Перед академією відбулась панахида в св. Катеринській церкві. Влаштовувала академію „Просвітянська Хата", яка підготовила її досить недбало. Гостей було менше, як попередніми роками. Реферат був досить змістовний, але відчитуваний, до того референт не мав відповідного голосу і на цім реферат багато стратив.

„Свято Матері". Дня 20. VI. Союз Українок у Здолбунові влаштував величаве „Свято Матері". Такої кількости гостей, як було на цьому святі, українські імпрези рідко коли мають. Поважно була заступлена на цьому святі як місцева інтелігенція, так і доокличні села. Свято складалося з реферату, відчитаного д-ром І. Присяжевською, деклямацій, жіночого хору, національних танків у виконанні дітей і пєски на одну дію „День Мами". Програма була дбайливо підготовлена і виконана. Як ціл[і]сть свято залишило по собі гарне враження.

КАЛУЩИНА.

„День русскої культури" в Добрівлянах. Добрівляни, невелике село під Калушем, користується печаливою опікою наших „русских". У цьому році для оживлення тамошньої читальні Качковського спровадили туди спеціяльного організатора (що небаром вибісся), радіоапарат та останньо (20/6 п. р.) уладили т. зв. „День русскої культури". Від „господина" Цебринського, делегата зі Львова, обірвалося багацько „українчикам", Шевченкові, Франкові й іншим письменникам, бож кращого, геніяльнішого письменника над Пушкіна, що писав найкращою мовою під сонцем — русскою, нема і не буде... Та нехай там. А ми, п. Цебринський, таки волімо скромнішого, але свого Шевченка, що різав правду всім — і царям і їхнім підлизаням.

Селяни.

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

Грище Погоні: Год. 5.30 попол. змагання за мистецтво О. Л. Україна — Погонь I Б. В годині 3.30 передметч молодших дружин.

Став Світез: год. 4 попол. краєві плавацькі змагання.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Польща — Мадярщина 2:0. Після першого дня міжнародніх ситківкових змагань за чашу Середущої Европи веде Польща 2:0. Тлочинський виграв із Дальошем 7:5 6:0 9:7 і Гебда з Габорем 6:2 6:1 7:5.

У. К. С. Комета — К. С. Стшелец 2:1. 20. п. м. розіграв У. К. С. Комета-Бугаївка товариські змагання з К. С. Стшелец-Броди. Змагання по завзятій боротьбі вирішила Комета у свою користь з вислідом 2:1. Слід підкреслити, що Стшелец побоюючись програної, грав з кількома ліпшими грачами з брідського ВЦКС-у, на що Комета зреванжувалась з богунівцями також з Бродів. Гра велась увесь час завзято і в добрім темпі, а вислід аж до останнього судейського свистка був непевний. Розпочинає серію воріт вже в 6. хв. лівий лучник Стшельца, на що відповідає з Комети в 10. хв. правий лучник. До перерви вислід 1:1. По перерві стріляє Комета ще одні ворота і вже до кінця метчу вислід не змінився. Оборона і поміч в обох дружинах пересічна, але грала дуже жертвенно, зате напад Комети був більше рухливий і хоча менше мав підворітних ситуацій та менше комбінував, зате більше стріляв. Суддя п. Чвартинський з Бродів поправний. — По метчу в год. 20. в салі Народнього Дому відбулася спортова вечірка, влаштована Кометою, на якій молодь Бугаївки і околиць при добрій орхестрі та гарно зеленю прибраній салі бавилась до ранку

—o—

Нові книжки й журнали.

УКРАЇНСЬКА КНИГА, ч. 6. Зміст: А. Гейсьорський: З історії одної Книги. Петро Зленко: Українські приватні бібліотеки: Бібліотека Теофана Прокоповича. — Є. Ю. Пеленський: „Русалка Дністрова" (З нагоди вистави в Національному Музею). — Є. Ю. П.: Українські описи Святої Землі. — Богдан Романенчук: Бібліографія В. Стефаника. — З життя книгозбірчих установ. — Хроніка. — Нові видання.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачів, які ургують у справі поміщення своїх дописів, повідомляємо, що через навал іншого актуального матеріялу не могли ми їх своєчасно використати. Постараємося це зробити в найближчому тижні.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відвідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БОГОРОДЧАНИ:
27. VI. Довбуш.
28. VI. Під кураторією.
З Богородчан їде театр до Надвірної.

Молодий Український Театр „Заграва"

ГЛИНЯНИ:
27. VI. Трафіка пані генералової
28. VI. Земля — В. Стефаника.
29. VI. Голгота.
30. VI. Муравлі.
1. VII. Тарас Шевченко.

Управа театру прийме три молоді панночки. Зголошення з фотографією і коротким описом життя слати на вище подану адресу.

Великий Театр:

Неділя 27. VI. год. 3.30 попол. льосована вистава „Подружжя", год. 8. веч. „Біла Дама".

Понеділок, 28. VI. год. 8. веч. вистава льосована „Тіточка".

Вівторок 29. VI. год. 8. веч. „Біла Дама".

Середа 30. VI. год. 8. веч. вистава льосована „Подружжя".

КІНА.

АПОЛЬО: „Королівський вальс" із Віллі Форстом.
АТЛЯНТИК: „Король прошаків".
ВАНДА: „Малий моряк", „Пекло в Китаю".
ҐРАЖИНА: „Замах у касині", „Тисяча тактів кохання".
ЕВРОПА: „Дама з портрету"
КАСІНО: „Посвята" із Роб. Тейльором і Варварою Стенвік.
КОПЕРНИК: „Під твоїм чаром", „У джунглі чигає смерть".
МАРУСЕНЬКА: „Закаменілий ліс" „Позірне подружжя".
МЕТРО: „Рітмайстер фон Верфен", „Сінг-Сінг".
МІРАЖ: „Герої Сибіру";
МУЗА: „Тиждень перед шлюбом", „Веселий донжуан".
ПАЛЯС: „Бен Гур".
ПАКС: нечинний.
ПАН: „Генерал Суттер".
РАЙ: „Страшний двір".
СВІТ: „Жінки та тореадор" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чар молодости" і ревія.
ТОН: „Мотивий їздець" і додатки.
УТІХА: „Рік 2000" і ревія.
ХИМЕРА: „Так кінчиться кохання".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Сицилія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 27. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 12.00 Військ. капеля, 18.00 Розр. музика, 19.00 Вечірній концерт (форт.), 20.00 21.00 „Студент-прошак" оп. Міллєкера, БРАТИСЛАВА (299) 17.35 Нар. капеля, 18.15 Інстр.-вок. концерт, БІЛГОРОД (437) 18.50, 19.00 Хор, 20.05, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ (550) 12.30 Концерт оп. орх., 15.50 Циг. музика, 17.00 Форт., 17.50, 18.00 Сальон. музика, 19.50, 20.00, 21.00 „Золота цитва" оп. Гуски; ВІДЕНЬ (507) 13.00 Концерт бажань, 15.40 Камер. музика, 18.00 Весела муз. подорож, 19.35, 20.00, 21.00 „Граф Люксембург" оп. Легара; 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00 Для дітей, 15.15 Форт. і пісні, 17.30, 18.00 Мельодія і ритм, орх., вок. секстет, 20.00 Орх. концерт, МІЛЯНО (369) 17.30 Розр. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00 22.00, 23.00 „Севільський цирульник" оп. Россінія, МІНХЕН (405) 18.00 Розр. концерт орх. і сол., 18.00, 19.00 „Справжній приятель" ком. Гольдонія, 20.10, 21.00, 22.00 „Викрадення із сераю" оп. Моцарта, ПРАГА (470) 12.20 Нар. пісні, 12.40, 13.25 Сальон. квартет, 13.00 Пісні при вині, 16.00 Військ. орх., 17.30, 18.00 Хор, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 15.00 Спів, 15.45 Монольоґ з подружого життя, 17.15 Театр Уяви, 20.15 Легка музика, РИМ (421) 17.30, 18.00, 19.00 „Бамбу" оп. Карабелі, 21.00 Орх. концерт.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Понеділок, 28. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 16.30 Пісні, 17.00 Гайднові твори, 18.00 Розр. музика, 19.20 Весела суїта на два форт. Інгебранд, 22.30 Легка і танк. музика, БІЛГОРОД (437) 18.15, 22.15 Нар. пісні, 18.30 Югославські пісні, 19.50, 20.00, 21.00 Концерт, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Форт., 17.00 Сальон. музика, 18.00 Форт. тріо, 19.00 Концерт віденського хору „Вальтарія". 21.50, 22.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ (507) 12.20 Оп. мельодії Фаля, 17.30 Барит. і форт., 19.25, 20.00 З опер. орх. і солісти сопр., барит., бас, 20.40, 21.00 Військова орх., 22.20 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1715) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Камер. музика і звучливі казки, 20.10 Концерт камер. орх., КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Форт., 19.40 Розр. музика, 21.00 Концерт військ. орх., 22.10 Комедія, опісля музика, МІНХЕН (405) 16.15 Фраґменти із смичк. квартетів, 19.00 Танк. музика, 21.10 Симф. концерт, ПРАГА (470) 17.40 Шк. хор, 20.40, 21.00 Концерт консерваторії, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 13.45 Спів, 19.10 Скрипка, 20.15, 21.00, 22.30, 23.00 „Ля Самарітен" оп. М. Д Ольон до тексту Ростанда, РИМ (421) 17.15, 20.40, 21.00 Розр. музика, 22.00 Двофорт. музика, ШТУТҐАРТ (523) 19.30 20.00, 21.00 „Трубадур" оп. Вердія.

Вівторок, 29. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 11.15 Веселі мельодії, 12.00 Оп. мельодії, легка музика, 15.00, 19.20 Розр. музика, БІЛГОРОД (437) 18.35 Нар. пісні, 20.40, 21.00 Оп. арії, 22.20 Нар. музика, БУДАПЕШТ (550) 12.30 Концерт оп. орх., 15.40 Військ. орх., 17.30 Циг. музика, 19.00 Сальон. музика, 20.00 „Шенбрунські органи" муз. авд. Кеменія, ВІДЕНЬ (507) 11.20 Рел. пісні, хор, 11.45, 12.00 Орх. концерт, 15.45 Рум. музика та пісні, 19.10 Пісні й арії, Достальбас, 19.40, 20.00 Вес. муз. авд., 20.40 Симфонія ч. 3. Чайковського, 22.30, 23.00 „Це любить віденець" розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Скрипка, 20.10, 21.00 Танк. музика, КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Танк. музика, 19.40 Розр. музика, 22.00 Віольончеля, МІНХЕН (405) 16.15 Солісти, 17.00, 18.00 Веселі нар. мельодії, ПРАГА (470) 17.00 Танк. музика, 17.35, 18.00 Радіофільма в нім. мові, 19.05 Орх. концерт, скрипка, 22.25 Легка музика, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 19.15, 19.45 Спів, 16.00 Концерт, 19.00 Форт., 20.30, 21.00, 22.00 „Ля марен ді Болівар" ком. оп. Телєфеля „Ля пуль воао" оп. Розелтала, РИМ (421) 17.15 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Севільський цирульник".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Неділя, 27. червня 1937.

8.00 Сиґнал часу і пісня, 8.03 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хліборобська Газетка, Як живуть гриби та як їх треба збирати, 9.00 „Довкола кохання", концерт квартету, коло год. 10.45 (після богослуження) Музика з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 У країні казок і леґенд, поранок у вик. орхестри, 13.00 Фільмовий огляд, 13.10 Розривковий концерт орхестра, хор солістів, форт., 14.10 Король Румунії Карло II приймає дефіляду польського війська, 14.40 „Лікарство на лиху жінку" гум. Корн. Макушинського, 15.00 Король Румунії Карло II складає вінок на могилі Незнаного Вояка, 15.15 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Забава у Коркожиськах, Користи сільської молоді зі з'їздів, 16.15 Пісеньки у вик. хору, 16.40 Віольончеля, органи з гр. пл., 17.00 Театр Уяви: „Міністерство гумору" Свят. Карпінського, 17.30 Промова шлеського воєводи та репортаж зі злету соколів, 18.00 Розр. концерт; у перерві коло год. 18.55 Гдиня й інші світові пристані, 20.00 Концерт солістів, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Щось для кожного, ревія, 21.40, 21.41 Спортові вістки, 22.00 Концерт жив. камер.-вок. ансамблю, 22.50 Останні вістки вечірнього денника, метеорольоґ. комунікат, 23.00 Фраґмент ситківкового метчу Польща — Мадярщина, 23.15 Танкова музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Понеділок, 28. червня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 7.15 Авд. для новобранців, 7.35 Музика з гр. пл., 11.00 Трансм. із Белруська: Король Румунії Карло II шефом полку піхоти польського війська, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Фраґм. із XVII. Католицького З'їзду, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Р. Штравс: Вальс, інтермецо, гр. пл., 13.55 Для розради, гр. пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Орх. концерт, 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Антось хоче бути техніком: „Беремо під нашу владу водний елемент" діяльог для старших дітей, 16.15 Нар. пісні у вик. шкільного хору, 16.45 „Князь Пане Коханку" фейл., 17.00 Концерт фільг. орх., 17.50 Що діється в нашому сусідстві, 18.00 Свояк холачковой шляхти

у Підкарпатті, 18.10 Бородін: Гр. пл. („Князь Ігор“, „Половецькі танки“); 18.30 Технічна скринька, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 8.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Рятунку — потопаю!“ спортова гутірка, 20.00 Спортовий комунікат зі Львова, 20.01 Спортові вістки, 20.05 Концерт військ. орх., 20.50 Вечірній денник, 21.00 Цапфенштрайх воєнної маринарки, 21.01 Промова представників воєнної маринарки та морської ліги, 21.15 „У корчмі під Зеленим Угром“ словно-муз. авд., 22.00 Репортаж у румунській мові, 22.10 Співочий ресітал, 22.35 Десятьліття спровадження тлінних останків Ю. Словацького на Вавель, 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольог. комунікат, огляд преси, 23.00 Із спікерового альбума, 24.00—1.00 Орх. концерт.

Вівторок, 29. червня 1937.

8.00 Сигнал часу, ранішня пісня, 8.03 Ранішній денник, 8.15 Популярна музика з гр. пл., 9.00 Концерт, 9.50 Богослуження з нагоди міжнар. Конгресу Христа Царя, 11.57 Сигнал часу, 12.03 „Море“ муз. поранок, 13.00 Келер-Беля: „Ракочі“ увертюра, гр. пл., 13.10 Розр. концерт: музика, спів, 14.40 Географічна загадка, 15.00 Для села: Андрусь над морем, Музика з гр. пл., 15.45 Росте громада молодих кутнівських самоврядувань, 16.00 Легка музика з гр. пл.; у перерві Львівські біжучі вістки, 16.20 Польська міщанська лірика, літер. нарис, 16.35 Легка музика з гр. пл., 16.53 Спортові вістки, 16.58 Гутірка союзів ККО, 17.00 Ленчицьким шляхом, фейл., 17.15 Трансм. з Познаня з міжнар. демонстрації перед памятником Серця Ісусового, 18.15 Орх. концерт, 18.45 Актуальна гуморестична гутірка, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Бріджеве погогівля, 14.15 Скрипкові твори у супр. форт., 19.40 Спортові вістки, 19.50 Над берегом Балтику: орх., мішаний хор, 20.30 Конкурсова авдиція, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Цапфенштрайх воєнної маринарки, 21.01 Актуальна гутірка, 21.10 Гуморески у вик. Ванди Гендріх у супр. форт., 21.45 Оповідання про бурштин, 22.00 Репортаж у румунській мові, 22.10 Репортаж із Лазенок або гр. пл., 22.30 „Гей ти Висло!“ нар. суїта Маріяна Рудніцького, вик. у присутності рум. короля та президента Мосціцького, 23.00 Останні вістки веч. денника, метеорольог. комунікат, 23.10 Концерт бажань, 23.40 Танк. музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

БІРЖА.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·58, 89·15, Долари американські 5.29·00, 5.26·50, долари канад. 5.29·50—5.26·50. Фльорени гол. 291·67—289·95, Франки фр. 23·62—23·48, Франки швайцарські 121·55—120·75, Фунти англ. 26·21—26·05, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 18·20—17·40, Кор. дан. 116·94—116·10, Кор. норв. 131·68—130·70, Корони шв. 135·13—134·16, Ліри італ. 23·30—22·70, Марки фінлянд. 11·59—11·30, Марки нім. 132·00 — 130·00, Шилінги австр. 99·20—98·50, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 143, 141.

Акції.

Банк Польський 100·—, Цукор 28·50 Вуголь 20·—, Стараховичі 28.
Тенденція слабша.

Папери.

Інвест. 1 ем. 63·50, 2 ем. 64·50, серія бенот. 5 проц. поз. конвер. 58·50, 6 дол. купон 25·61, прем. дол. 38·75, 38·50, стабіліз. 370, купон 33·99, консолід. 53, 52·75, 53.

Збіжжя.

Львів, дня 26. червня 1937.

Пшениця одностайна черв.	29·75—30·00
Пшениця збірна червона	28·75—29·00
Пшениця одностайна біла	29·50—29·75
Пшениця збірна біла	28·75—29·00
Ячмінь одн.	27·00—27·25
Ячмінь на мл.	25·50—25·75
Ячмінь паст.	24·50—24·75
Мука пшен. разова до 0·95 %	32·25—32·75

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“,

„Маслосоюз“ повідомляє, що в днi 26. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг.

1 кг. масла десер.	2·55 зол.
2 кг. масла бочкового	2·60 зол.
експорт деф. ціна	2·60 зол.
молоко	14—15 сот.
яйця	2·85—2·95 зол.

Тенденція зниджкова на масло, на молоко вдержана, на яйця сильна.

ПАНСІОНИ

ГРЕБЕНІВ. Дві кімнати, кухня до винайму. Окрема віллика, прекрасне сонячне положення під лісом. Відомість Адміністрація „Діла“. 1—1

ПАНСІОН „Марія“ в Ямнім поручає покої з першорядним харчем по цінах конкуренційних від 1. червня. 1009 5-5

ВОРОХТА — Пансіон під „Матірю Божою“ під управою Т. Дмитеркової. Просторий город, пляжа, вибаглива кухня 1102 4—5

ДОРА. Першорядний Пансіон „Саренка“ в українській управі біля церкви і стації, знаний з першорядної кухні, поручає з цілоденним утриманням великі кімнати з верандами. Ціни приступні. 1205 1—4

ЗДОРОВІ та веселі вакації перебудете при гарнім гірськім літнищі в Ямнім (побіч стації) в віллі Марії Кливакової (передше п. Осипи Леньової) з частинним або цілоденним харчем. Ближчі інформації до 28. червня у Львові, вул. Піскова 36, а від 29. червня в Ямнім. 1215 1—3

ПРИМІЩЕННЯ на літній випочинок для кількох родин, чудова околиця, ліс, гори, луг. Зголошення: Іван Івасько, Вишенька. 1209 1-1

В ДОМІВЦІ К. Л. К. в Славську гарні кімнати дешево до винайму. Інформації між 9—14. Тел. ч. 205-64. 1211 1—2

АНТИКВАРНІ

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ купує і платить найвищі ціни „Моль Книжковий“ Львів Баторія 6. 1074 4—4

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

БУВША УЧИТЕЛЬКА — молода вдова з 5-літнім сином займеться домом за найменшою винагородою. Листи до Адміністрації під „Солідна“. 1197 2—2

НАУКА

ГЛЯДАЮ вакаційного побуту за лекції (в обсягу всіх кляс гімназії) або іншого заняття. Адмін. „Діла“ „Богослов“. 1216

РІЖНІ

ПЛАЩІ ІМПРЕҐНОВАНІ жіночі, мужеські, дитячі найдешевше джерело: Виробня „ПАЛЮМ“ Львів, Гетьманська 22, побіч Музею. 1120 3-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матниці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 63-100

БОН-ТОН вимагає чистої гардероби 9 комірців із пральні Кульчицького, Личаківська 117. 637 4—5

ПІЖАМИ шовково-попелінові 3.90, продувні сорочинки „Світ Дитини“ Львів, Сикстуська 2. 1218 1—1

ПРОДУВНІ мужеські сорочки „Князь Віндсор“ 4.90—5.90, оксфордові відпорні на горячо 5.90, 6.90, 7.50. Фабрика білля „Астра“, Львів, Сикстуська 2. 1218 1-1

ГОДИННИКИ, біжутерію направляє прецизійно, продає найдешевше, Рудий Сикстуська 35. 1198 1—5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики
Д-р ФІШЕР
б. довголітній лікар асистент дерматольог. клінік у Берліні, Відні та Празі
перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7
ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3.
напр. Віденської каварні
Тел. 251-68. Сепараткові ждальні.

Косметичний Інститут і Лябораторія
д-ра О. Тушицького
Львів, вул. св. Софії ч. 3
усування аномалій цери, бородавок, піґменту, волосся, близн, дзюбів і плям, масажі, тривале усування морщин, жилків і відмороження власною методою. Урядово затверджений 4-місячний косметичний курс з закордонною програмою.
807 9—10

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.